

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istolič. peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D. večji oglas
nad 45 mm visine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
ročen, ponedeljek in
dnevo po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma ne prejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ob likvidaciji alban- skega spora.

Albanski spor je tedaj poravnal, neposredna nevarnost oboroženega spopada je minila, nebo nad Balkanom se je zopet zjasnilo, svet si more od balkanske more oddahnuti. Mi tega spora nismo bili iskali in je gotovo, da ga tudi Albanija ni sprožila na svojo pest. Bil je le nov člen v nizu ljubeznivosti, s katerimi nas preseneča od časa do časa naš jugozapadni sosed.

Ni nam do malenkostnega samoljubja in gremo mirno preko vprašanja, kdo je v tem sporu formalno zmagal. Dobro naglašajo uradni komunikacije zunanjega ministrstva o poravnavi spora, da nam ni do besed, marveč do dejstev, a z izpustitvijo našega dragomana Gjuraškovića se dejansko izpolni, kar smo ves čas zahtevali. Vse ostalo drage volje prepuščamo italijanskemu časopisju, da kuje iz njega svoj pločevinasti drobiž. Svet ta drobiž zelo dobro pozna in ga po njegovi pravi vrednosti ocenjuje.

Vprašanje zmage ali poraza moramo presojati z višjih vidikov, v odnosu na splošnost. In tu moremo biti zopet enkrat iskreno zadovoljni. Saj se je kljub vsemu v tem slučaju zopet zmagovito uveljavila mirovna misel mirne poravnave sporov med narodi s sodelovanjem mednarodnih faktorjev. Najsi tudi formalno ni nastopilo Društvo narodov samo, marveč velesile, je vendar gotovo, da se je delalo iz ideje in sredine Društva narodov in gre zasluga za povoljno rešitev spora prav njemu. Pri tem je dejstvo, da si prisvaja Italija v poravnalni akciji levji delež, le pikantno, ne pa tragično. Po pravici smemo pričakovati in tudi odločno pričakujemo, da se podobna presenečenja na naš račun v Albaniji ne bodo ponavljala.

Z zadovoljenjem moramo poudariti, da sta naša država in naš narod v pravkar poravnanim albanskem sporu na najlepši način afirmirala svojo miroljubnost. Dasi smo bili nemilo izzvanjani po manjšem, od tiranskega pakta sem tako sumljivem sosedu, nismo nastopali z nikakimi prekomernimi zahtevami, nismo grozili, nismo žalili Albanije, naše časopisje je pisalo vseskozi zmerno, s samopremagovanjem, naše ljudstvo si je odreklo vse cenene demonstracije. Svojim zaveznikom in ostalemu svetu smo s tem podali nov dokaz discipliniranega, kulturnega naroda, ki zasluži zaupanje in spoštovanje.

Nam samim mora biti albanski spor in njegov izid dober nauk, da je mirovna politika vendarle edino prava, edino zanesljiva, ki se je morajo zlasti mali narodi oklepiti z vso iskrenostjo in doslednostjo. Ti mali narodi imajo ves interes na tem, da se ideja mednarodne solidarnosti brez pridržka uveljavlja, saj so prav oni navadno objekt sebične imperijalistične politike. Zato je pomen Male antante izredno velik tudi z ozirom na splošnost, ne glede na posebne interese držav, ki jo sestavljajo. Bilo bi le žele, da bi se ustvarila konkretna vez solidarnosti vseh malih narodov v zaščito svetovnega mira.

Nas Jugoslovane čaka sedaj predvsem ena nujna naloga: iskrena sprava in sporazum z Belgarijo. V kakšni obliki naj se izvede ta sporazum, je čisto postranskega pomena. Glavno je, da smo enega duha, da stremimo za velikimi skupnimi cilji, da vzajemno branimo skupne interese. Saj je res, da se zde nasprotja, ki ločijo obe državi, velika in težka, toda nepremagljiva niso, ako bo na obeh straneh dovolj dobre volje. Te pa ne sme manjkati spravo jasnega dejstva, da bosta druga druga v nevarnost, in to vselej na korist tretjemu, doklerkoli se ne pobotata in ne zedinita v velikih skupnih ciljih in interesih. O tem je žalostna priča vsa njuna dosedanja zgodovina. To tudi dobro ve inozemstvo. Zato vsi pravi prijatelji mirovne misli iskreno žele, da pride med njima čim prej do resnične sprave in sporazuma, ker bo šele potem zagotovljen miren razvoj na Balkanu. Samo tisti, ki iščejo na Balkanu svoje posebne interese, ki bi radi doli v kalnem ribarilu, bi radi ovčkovečili nesrečno rivaliteto med obema slovanskima državama na Balkanu.

Sporazum z Belgarijo pa mora biti zamišljen širokogrudno — ne kot nasip proti drugim balkanskim narodom, marveč kot jedro vsebalkanskega sporazuma. Ta sporazum bi preko Male antante, ki naj bi se razširila, segal v srce Evrope in podajal roko malim narodom na severovzhodu in zapadu Evrope. To bi bila mirovna fronta od Črnega morja do Balta in Atlantika! Potem bi beseda malih

Radikalni centrum z vlado proti pašicevcem.

r Belgrad, 24. jun. (Izv.) Po odločilnem nastopu pašicevcev v glavnem odboru so se od glavnega odbora ločili takozvani centru-maši pod vodstvom Bože Maksimovića in Nikole Uzunovića. Kljub izvolitvi Uzunovića, niso bili centrumaši pri volji, da bi sodelovali v glavnem odboru, kjer imajo pašicevci večino. Ker pa na drugi strani niso tudi oni zastopani v vladi, je njihov položaj zelo težaven. Zato so ponovno začeli pogajanja s predsednikom vlade Vukičevićem.

Tekom včerajšnjega in današnjega dne so se ta pogajanja intenzivno vršila. Zdi se, da ne brez uspeha. Centrumaši sicer še vedno zahtevajo zase notranje ministrstvo, vendar pa bodo, kakor se zdi, od te zahteve odstopili, ker jim Vukičevićeva vlada na drugi strani nudi druga jamstva za njihov uspeh pri volitvah.

Na ta način je prišlo skoro do končnega veljavnega razcepa med radikali. Na eni strani so pašicevci z najvišjo strankino instanco, to je glavnim odborom, na drugi strani razne radikalne frakcije s pomočjo vlade, ki pri volitvah vsekakor mnogo pomenja.

Zanimiv je današnji ukaz, s katerim je imenovan za ministra brez portfelja Velja Popović. Velja Popović je bil svoječasno šef Pašičevega kabineta in so ga dolgo časa smatrali kot Pašičevega pristaša. Še tekom zadnjih Uzu-

novičevih vlad pa se je s spretnim manevriranjem približal centrumašem. Sedaj se je približal vladni struji v radikalni stranki. Pri zadnjih volitvah je bil, kakor znano, v moravskem okraju protikandidat Nastasa Petrovića, ki se je takrat ločil od radikalne stranke. Z ozirom na njegovo imenovanje je jasno, da je ta poteza naperjena predvsem proti pašicevcem, ki so pred dvema dnevoma sprejeli v stranko Nastasa Petrovića in vse takozvane neodvisne radikale.

Ta gesta dokazuje, da je Vukičević trdno odločen, začetni borbo proti pašicevcem in jo izvesti do kraja brez ozira na to, ali bo radikalna stranka izšla iz te borbe oslabiljena ali ne.

Kakor je videti, je značilna za sedanjost volivno borbo borba med dvema radikalnima skupinama. Volivna parola, katero je v svojem govoru povedal Voja Marinković, je ta, da je bila narodna skupščina razpuščena radi svoje nesposobnosti. To Marinkovićevo izjavo je smatrali kot vladno volivno geslo. Mi smo to že naglasili. Nesposobnost skupščine se zrcali v nezdružljivih razmerah v radikalni stranki.

r Belgrad, 24. jun. (Izv.) Predsednik vlade Velja Vukičević je bil danes sprejet v avdienci na dvoru. Pri tej priliki mu je kralj podpisal ukaz, s katerim se imenuje za ministra brez portfelja radikalni poslanec Velja Popović.

DR. KOROŠEC NA DVORU.

r Belgrad, 24. jun. (Izv.) Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec se je danes dalj časa mudil na dvoru. Zvečer je dr. Korošec odpotoval v Ljubljano.

K albanskemu sporu.

BESEDILO NOTE.

Belgrad, 24. jun. Nota, ki so jo izročili zastopniki velesil našemu zunanjemu ministru, slove:

Verbalna nota.

Kraljeva italijanska vlada obžaluje številne težkoče, ki so nastale med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Albanijo v vprašanju incidenta, ki se ji ne zdi toliko važen, da bi povzročil konflikt med sosednjima državama. Predlaga, da se ta incident čim prej reši v pravcu spravljivosti. Za obe strani časna rešitev bi se mogla po njenem mnenju najti v istočasni akciji, t. j. da vlada republike Albanije izpusti na svobodo Gjuraškovića, vlada Njegovoga Veličanstva kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev pa istodobno izmenja noto odpravnika poslov Jugoslavije z dne 1. junija t. l. ukinitvi izraze, ki jih vlada albanske republike smatra za žaljive. Datum za sporazum med obema vladama naj se doloži na kolikor mogoče skorajšnji čas.

Vlada kraljevine Italije bi bila srečna, ako bi zvedela, da je to rešitev, ki jo predlaga v popolnem sporazumu z vladami Nemčije, Anglije in Francije, vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev sprejela.

Belgrad, 23. junija 1927.

(Pečat ital. poslaništva.)

Istovetne note so predložili zastopniki ostalih velesil.

Strašno preganjanje katoličanov v Mehiki.

v Rim, 24. jun. (Izv.) V Vatikanu so ponovno dospele vesti, da so v zadnjih dneh vladni vojaki v Mehiki ponovno nasilno usmrtili več katoliških duhovnikov. Vlade čete so nekaj vasi in večjih krajev bombardirali, več tisoč katoličanov, med njimi mnogo žen, deportirali na Marijin otok, kjer se nahajajo kolonije za navadne zločince. Vatikan je prejel poročila od mehiških beguncev, katerim se je posrečilo uiti preko severne meje. Ti begunci pripovedujejo, da je vlada odredila ponoven pokolj kot maščevanje radi vstaj po deželi, kjer se prebivalstvo upira silnemu terorju vladnih oblasti. Poročila pravijo tudi, da so čisto majhne otroke iztrgali iz rok staršev in jih odposlali v oddaljene pokrajine.

narodov v Društvu narodov polno zalegla, so odločali bi v zboru, ne pa stali pred vrati in čakali na milost velikih držav. Ta razvoj Društva narodov je nujen in naraven in ako do njega ne pride, bo Društvo narodov podrl prvi veliki vihar.

Razmerje Švice do Rusije.

v Bern, 24. junija. (Izv.) Meščanska in socialno demokratska stranka sta stavili v parlamentu interpelacijo o razmerju med Švico in Sovjetsko Rusijo. Zvezni predsednik Motta je odgovarjal na to vprašanje in je rekel, da bi v slučaju, da Rusija predlaga pogajanja za de iure priznanje Sovjetske Rusije s strani Švice, švicarska vlada načela to vprašanje z veliko rezerviranostjo, ker moskovska vlada še ni opustila misli, da razplamti požar svetovne revolucije. Švica nima ničesar proti temu, da privatniki na svojo lastno nevarnost sklepajo zveze z Rusijo, toda zvezni svet ne bo nikdar dovolil, da bi tuji razširjali sovjetsko propagando v Švici. Motta je omenil tudi, da je bilo interesantno opaziti na svetovni gospodarski konferenci, da so zastopniki moskovske vlade pred celim svetom priznali neizpeljivost svojih gospodarskih nazorov.

Romunski kralj za notranje- politično spravo.

Bukarešt, 24. jun. O priliki zaprisege novega kabineta je imel ministrski predsednik Bratianu na kralja kratek nagovor, v katerem je med drugim rekel: »Člani vlade bodo vse sturili, da bodo po Vaši želji vršili svojo nalogo v interesu sprave.« Kralj je v svojem odgovoru naglasil, da je bil imenovan narodno vlado, ker je hotel na vsak način doseči omiljenje napetosti med politiki. Morda za njegovo idejo čas še ni bil zrel. Zaveda se vse teže aktualnih problemov. Ne dvomi, da se bo nova vlada prizadevala za njih ugodno rešitev. Ponavljam pa — je zaključil kralj — da ne pozabite na duha spravljivosti nasproti vsem, ki prebivajo v tej državi in so z njo zvezali svojo usodo.

Odmevi dr. Stresemannovega govora v Parizu.

v Pariz, 24. jun. (Izv.) Vse časopisje se obširno bavi z govorom dr. Stresemanna v nemškem parlamentu. »Journal« pravi, da se mora vprašanje zmanjšanja posadke obravnavati odkrito, toda naloga Nemčije je, da stori tu prvi korak ona. »Echo de Paris« poudarja, da Nemčija nima pravice postaviti nikakih zahtev, dokler ne izpolni pogodbenih obveznosti glede vzhodnih utrd.

JAPONSKA ZA GARANCIJSKI PAKT MED AMERIKO, ANGLIJO IN JAPONSKO.

Newyork, 24. jun. Iz Tokija je došlo poročilo, da ima japonska delegacija na pomorski razorožitveni konferenci v Ženevi dalekosežna pooblastila, da si prizadeva za garancijski pakt med Ameriko, Anglijo in Japonsko. Japonski krogi so mnenja, da bi se na podlagi takega pakta mnogo lažje doseglo soglasje glede razorožitve.

3. julija

največji letošnji orlovski nastop v Sloveniji.

Na Stadionu

skupna sv. maša. Obhod po mestu.

Telovadba Orlov in Orlic.

Po telovadbi prosta zabava.

Pri obhodu, sv. maši, telovadbi in prosti zabavi igra vojaška godba.

Polovična vožnja.

Patent na laž

ali

poglavje o korupciji.

Včerajšnje »Jutro« iznova dokazuje, da ima patent na laž, da pa res nima patenta za borbo proti korupciji. Piše namreč, da je bil meseca februarja v anketnem odboru z glasom zastopnika SLS odklonjen predlog za zasledovanje radikalnih prvakov radi korupcijske zadeve Radeta Pašiča. V resnici pa je bil, kakor smo že nešteto krat ugotovili, sprejet predlog zastopnika SLS dr. Hodžarja, da se imajo zasledovati in kaznovati vsi krivci v tej aferi. To je resnica. Kar pa »Jutro« piše, je gola laž!

Se grše pa je, ko »Jutro« spravlja v zvezo s korupcijskimi obtožbami obtožbo proti bivšemu notranjemu ministru Boži Maksimoviću. Ugotavljamo, da Maksimovića niti Radičević, niti demokratje niso obtoževali radi korupcije, ampak radi volivnih nasilij upravnih organov. SLS ni imela povoda, glasovati za obtožnico radičevcev, ker so ti uganjali pri volitvah prav tak teror in ker je pod Maksimovićevo vlado l. 1924-25 volivni teror na Slovenskem vršila ravno SDS! Obtožiti bi bilo treba najprej stranko dr. Zerjava! In sedaj se ti drzne glasilo SDS lagati, da je bil Maksimović obtožen korupcije in da je SLS glasovala zoper obtožbo. Treba je imeti res patent na laganje, če hoče kdo kaj takega pisati in trditi pred vso javnostjo, ki vendar ni tako zabita, kakor misli »Jutro«.

Ugotavljamo še, da se je dolejš od l. 1923. dalje vršila v parlamentu razprava o obtožbi radi korupcije proti dvema ministroma, radikalnemu dr. Lazi Markoviću in samostojnemu demokratu dr. Lukiniću ter Radetu Pašiču. V vseh treh slučajih je SLS glasovala za obtožbo. Pač pa je znano, da je v slučaju Laze Markovića del samostojnih demokratov glasoval v prid obtoženemu ministru, dr. Lukiniću pa je v zbornici zagovarjal sam dr. Gregor Zerjav. SLS pa je ostala svojemu protikorupcijskemu načelu zvesta in dosledna ter je v vseh slučajih glasovala za obtožbo, da obtožbo preišče nepristransko sodišče.

Iz navedenega se vidi, kdo ima res patent na laž, kdo ima res patent na borbo proti korupciji in kje je iskati branilcev korupcije. Kajti tudi laž je korupcija. In še zelo grda!

Ameriška letalca v Pragi.

v Praga, 24. junija. (Izv.) Danes sta ameriška letalca Chamberlin in Levine obiskala tovarno za aeroplane. Sprejela sta tudi obisk obeh češkoslovaških častnikov, ki nameravata poleteti preko Oceana iz Evrope v Ameriko. Dobila sta od ameriških letalcev več dobrodošlih nasvetov. Ob 11. uri dopoldne sta bila sprejeta na mestnem magistratu. Ob pol 7. zvečer pa je sprejel letalca in njiju soprog predsednik Masaryk. Jutri odletita v Marjanske Lazni, kjer bosta dva dni gosta mesta.

Byrd je odložil svoj polet.

v Newyork, 24. junija. (Izv.) Ko se je Byrd danes s svojim enokrovnikom pripravil za start, se je nad letališčem utrgal oblak in bila je nevarnost, da se bo zrakoplov popolnoma razbil. Veter je pihal s hitrostjo 45 milj na uro. Letalo so komaj rešili na ta način, da so ga privezali za avtomobil in v smeri proti vetru odpeljali na varno, ker bi ga drugače orkan dvignil s seboj. Byrd je dobil tudi poročila iz Nove Fundlandije o zelo slabem vremenu in je raditega polet odložil.

Resnica o davku na plače zasebnih nameščenec in o davku na ročno delo.

Razgovor z dr. A. Gosarjem.

»Jutro« polni dan na dan svoje predale s članki, kako da je naša parlamentarna delegacija tokom svojega kratkega sodelovanja v vladi samo natovorila na ramena našega ljudstva ogromna nova davčna bremena. Pri tem je »Jutro« zlasti dobrodošel novi enotni davek na plače zasebnih nameščenec, ki jih skuša »Jutro« na vse načine hujskati proti naši stranki.

Da bi mogli javnost kar najbolj verodostojno obvestiti, kako je s tem davkom in koliko krivde nosi na njem naša parlamentarna delegacija, se je naš poročevalec obrnil na bivšega ministra g. dr. Gosarja s prošnjo, naj mu odgovori na nekatera zadevna vprašanja. G. dr. Gosar je to radevolje storil in v naslednjem prinašamo razgovor med njim in našim poročevalcem.

»G. poslanec, informiran sem, da ste kot minister ponajveč Vi obravnavali s finančnim ministrom razne finančne zadeve, ki se je Jugoslovanski klub zanje zanimal. Zato Vas prosim, da bi pojasnili, kako je prišlo do novega davka na plače privatnih nameščenec, ter koliko in kako je Jugoslovanski klub s svojimi ministri pri tem sodeloval.«

KAKO JE PRIŠLO DO DAVKA NA PLAČE ZASEBNIH NAMEŠČENCEV.

»Kakor povečini vsi drugi davki, je bil dosedaj tudi davek na plače privatnih nameščenec v različnih pokrajinah naše države različen. Samo da je bila pri tem davku različna še večja, kakor drugod. Na splošno so privatni nameščenec izven Slovenije plačevali od svojih prejemkov nesorazmerno visoke davke, ki so z raznimi dokladami dosegali ponekod 15, 20 in še več odstotkov celokupnih prejemkov. V Sloveniji so plačevali privatni nameščenec neke vrste dohodnino. Pri tem so se jim na podlagi uredbe ministrskega sveta od 25. februarja 1923 odbijale od celokupnih prejemkov osebne in draginske doklade v enaki višini kot pri državnih uslužbenih. Na ta način so plačevali privatni nameščenec pri nas razmeroma malo davka, dočim so bili njihovi tovariši v drugih pokrajinah nesorazmerno obdavčeni. Seveda so bile tudi plače privatnih nameščenec drugod znatno višje kakor pri nas. Kljub temu je bil odpor proti previsokim davkom na plače privatnih nameščenec zlasti v Vojvodini, Hrvatski in Bosni upravičeno zelo velik.

PREDLOG FINANČNEGA MINISTRA ZA NAS NESPREJEMLJIV.

Naravno je torej bilo, da je novi finančni minister, ko se je bil odločil znižati vsaj nekatera najhujša davčna bremena, predložil vladi tudi reformo davka na plače privatnih nameščenec. Po njegovem predlogu bi privatni nameščenec plačevali odslej na račun vseh državnih davkov, izvenredni invalidski davek in komoro 8 odstotkov svojih službenih prejemkov. Ta predlog je pomenil za kraje izven Slovenije znatno znižanje dosedanjega davka in vsi člani vlade, razven nas treh slovenskih ministrov, so z odobravanjem sprejeli ta predlog.

Mi smo takoj izjavili, da bi bila taka reforma davka na plače privatnih nameščenec za nas nesprejemljiva. Poudarjali smo, da so vsled gospodarske krize in v nemali meri tudi vsled pretirane davčne prakse pri nas plače privatnih nameščenec povečini tako nizke, da ne prenosijo višjega obdavčenja, ker največkrat ne zadoščajo niti za skromno preživljanje. Zahtevali smo, naj bi predložena reforma za Slovenijo ne veljala, to se pravi, naj bi pri nas ostalo vse pri starem.

Kakor je bil ta predlog z našega stališča upravičen in utemeljen, tako je z druge strani razumljivo, da ga je finančni minister in z njim tudi ministrski svet odklonil iz razloga, da moramo pri reformi davkov stremeti tudi za tem, da se davki izenačijo. Temu ni bilo mogoče uspešno ugovarjati in ker je minister financ karal, da je voljan popustiti pri davčnem odstotku, je bila ta točka v svrhu nadaljnjega sporazumevanja preložena.

DOLGOTRAJNA POGAJANJA.

S tem so bila otvorena v tej stvari živahna in dolgotrajna pogajanja s finančnim ministrom, oziroma, ker je bil on sam v tem času mnogo pre zaposlen zlasti tudi z njegovim generalnim direktorjem neposrednih davkov g. Letico.

Najpreje je generalni direktor pristal za stopnikom kluba na to, da bi se odstotek novega davka znižal od 8 na 7 odstotkov; da bi finančni minister hotel pristati na 6 odstotkov, je generalni direktor resno dvomil, dasi tega ni popolnoma izključeval.

O tem prvem koraku k zboljšanju smo v klubu posebej razpravljali ter ugotovili, da bi bilo tudi to, zlasti z ozirom na srednje in slabše plačane privatne nameščenec, za nas nesprejemljivo.

Potem sem imel jaz dolgo konferenco z g. Letico, ki sem mu ponovno podrobno dokazoval, da plačamo pri ostalih davkih mnogo več preveč, kot pa smo bili dosedaj pri privatnih nameščenih na boljšem. Dokazoval sem tudi, da znaša efektivna plača ogromne večine privatnih nameščenec kljub razmeroma nizkemu obdavčenju mnogo manj, nego

prejemajo (po odbitku davkov) privatni nameščenec v drugih pokrajinah naše države. Zato sem zahteval, da se novi davek zasnuje progresivno na podlagi lestvice, tako da bi bili vsaj nameščenec s manjšimi prejemki kolikor mogoče malo obremenjeni.

Na osnovi tega razgovora je izdelal generalni direktor neposrednih davkov lestvico, po kateri bi znašal davek na prejemke privatnih nameščenec do 24.000 Din letne plače 4%, od 24 do 36.000 5%, od 36—48.000 6%, od 48—60.000 7% itd., za vsakih 12.000 1% več, do največ 10 odstotkov. Jaz sem mu takoj izjavil, da bi se tudi s to lestvico pod nobenim pogojem ne mogli zadovoljiti, ker je začetni davčni odstotek previsok in ker lestvica prehitro raste. Toda tu se z g. Letico nisva mogla zediniti.

Jaz sem o tem takoj poročal klubu, ki je bil z menoj istega mnenja, da je namreč tudi ta predlog za nas še vedno nesprejemljiv. Po naročilu kluba sem potem ponovno razpravljal o tem davku z ministrom financ. Ta je načelo progresivne lestvice sprejel, v podrobnostih pa je bil sam preslabo informiran, da bi mogel kaj določenega obljubiti.

Paralelno s temi mojimi razgovori so se po nalogu kluba zopet nekateri naši poslanci pogajali z generalnim direktorjem ter ga skušali pripraviti do tega, da bi se lestvica omilila, zlasti, kolikor gre za slabše plačane privatne nameščenec.

Kljub vsem razgovorom in pogajanjem je minister financ predložil seji ministrskega sveta, ki se je kmalu na to vršila, zgoraj navedeno davčno lestvico, ki se pričinja s 4 odstotki in raste po 1 do 10 odstotkov. Priporočil je, da je to sporazumni predlog, na katerega, da so pristali tudi člani Jugosl. kluba. Jaz sem se na to takoj oglašil in dejal, da to ne more biti sporazum, marveč je kvečjemu le nesporazum, kajti po sklepu kluba bi se s predloženo lestvico v nobenem slučaju ne mogli zadovoljiti. Moja tovariša v vladi sta se mi pridružila in ker finančni minister ni hotel niti slišati o kakem novem popuščanju, smo ponovili naš stari predlog, po katerem bi novi davek za Slovenijo ne veljal.

Po daljšem govorjenju sem in tja je bila ta točka zopet odložena v svrhu nadaljnjega sporazumevanja.

MESTO 8% — LESTVICA OD 3.5% DALJE. EKZISTENČNI MINIMUM 6000 DIN PROST.

Sedaj se je zopet ponavljalo vse kot prej. Najprej se je vršila seja kluba, za tem sem imel jaz zopet dolgo konferenco z g. Letico, ki je končno pristal, da se uvede tudi pri tem davku ekzistenčni minimum 6000 Din, da se za dohodek od 6.000 do 12.000 Din določi davčni odstotek 3.5%, od 12.000 do 24.000 Din 4%, od 24 do 36.000 Din 4½%, od tu dalje pa da bi lestvica rasla, kakor prvotno, za 1% na vsakih 12.000 Din. (Vse to seveda le pod pogojem, če se bo s tem strinjal tudi minister financ.) Na to se je zopet vršila seja kluba, konferenca z ministrom financ, ki sva se je udeležila, da bolj poudarimo resnost naših zahtev, skupno z ministrom dr. Kulovcem, nato zopet klub, deputacija poslancev k generalnemu direktorju Letici in znova razgovor med menoj in ministrom financ.

Končni rezultat vseh teh nebrojnih konferenc in pogajanj je bil, da je minister financ sprejel vse, pravkar navedene olajšave, ter se je poleg tega določilo, da davčna lestvica tudi od 5% ne bo poskočila takoj na 6%, marveč le na 5½%.

To je podrobna in povsem točna slika o našem sodelovanju pri novem davku na plače privatnih nameščenec. Iz tega, mislim, je lahko videti, kolika je naša »krivda« na tem davku. Če upoštevamo, da povprečna plača privatnih nameščenec pri nas ne znaša niti 2.000 Din mesečno, tedaj moramo reči, da bo do privatni nameščenec pri nas plačevali komaj polovico toliko, kolikor bi ga morali plačevati, če bi se mi tako žilavo ne uprli prvotnemu predlogu. To je brezdvomni uspeh, ki se ga nam ni treba sramovati. Rečem tudi to: Če je naš klub in če smo mi ministri v vladi v sploh kakšnem oziru sterili svojo polno dolžnost, potem smo jo storili baš v pogledu davka na privatne nameščenec.

Priznam, govorili smo tudi o tem, da bi radi nepopolnega uspeha v tej stvari izvajali konsekvence. Na prvi pogled bi bilo to morda res simpatično. Toda, pomisliti je bilo treba, da bi s tem napravili vse ali vsaj večino drugih davčnih olajšav, deželno imovino in še marsikaj drugega, kar smo imeli takrat že zagotovljeno. Vrh tega pa bi bil konec ta, da bi privatni nameščenec, ki se dajo danes morda od »Jutra« hujskati, danes plačevali vsi brez razlike 8% davka od svojih prejemkov. Če bi bilo to komu ljubše, se lahko še danes za to odloči. Mi smo sedaj itak zopet v opoziciji in bi mu tega niti braniti ne bi mogli.

»Hvala Vam, gospod poslanec, za Vaša pojasnila. Za človeka, ki kolikšak trezno misli, je stvar s tem tako pojasnjena, da se ne bo dal od nikogar begati. Ali prepričan sem, da bo »Jutro« nadaljevalo svojo kampanjo, češ »klerikalci« so uvedli nov davek, po katerem morajo slabše plačani privatni nameščenec plačevati več davka, nego so ga prej plačevali. In pri siromaku, ki se komaj preživlja,

ter mora poleg tega še plačevati razmeroma visok davek, se kaj kmalu neha trezna razsodnost. Kaj naj torej rečemo na tako »Jutrovo« pisanje?«

KDO JE UVEDEL DAVEK NA ROČNO DELO?

»Jutro« ima v politični borbi eno veliko prednost in ta je, da so mu lahko vsa sredstva dobra. N. pr.: G. dr. Žerjav sedi v vladi in glasuje za paragraf v finančnem zakonu, s katerim se prvič pri nas uvaja nov davek na ročno delo. Jaz se kot opozicionalec, podpiran od vsega Jugoslovanskega kluba, z vso odločnostjo protivim proti temu novemu davku, pritiskam na vse načine ministra financ, stavljam upite in interpelacije, pridobivam za to borbo še druge, da tako končno takorekoč izsilimo v pravilniku vsaj nekaj olajšav. G. dr. Žerjava očitno vse to nič posebno ne zanima. Pač pa njegovo »Jutro« pridno napada »klerikalce«, da so oni krivi tega davka in konec je, da moram delavstvu na shodih razkladati, da jaz kot opozicionalec pač nisem mogel uvesti nobenega davka, torej tudi ne davka na ročno delo, nego so to storili tisti, ki skušajo sedaj to nam podtakniti. Tako je žalibog in nek odstotek ljudi se bo vedno dal na ta način zavajati. Zato tudi ljudje in tisk »Jutrovec« tipa ne bodo nikdar popolnoma izginili.

Kar pa je kolikšaj razsodnih ljudi, in med privatnimi nameščenec tudi najnižjih kategorij je vendar gotovo največja množina takih, — bodo pač razumeli, da je bolje plačevati 4% davka kot pa 8%. Mi danes lahko trdimo, da smo dosegli znižanje in to znatno znižanje novega davka. Nasprotno pa »Jutro«, ki danes tako hujška privatne nameščenec na nas, dosedaj še ni vedelo povedati, za koliko odstotkov se je davek na ročno delo znižal na zahvalo dr. Žerjava, ki je tudi sedel na vladi takrat, ko je bil davek prvič uveden.

Mimogrede naj omenim, da bi pri novem davku na plače privatnih nameščenec ne bilo

ravno nemogoče doseči, da bi se davčna krovica pričela vsaj s 3%, ali celo z 2½%, ako ne bi že delavci plačevali 8,3% davka, to je približno ravno toliko, kolikor ga plačuje po novem najnižja kategorija privatnih nameščenec. Ni pa bilo mogoče vztrajati na tem, naj bi bil novi davek na privatne nameščenec nižji od davka na ročno delo. Obojega hkrati pa tudi nismo mogli znižati.

BESEDA ZA RAZSODNE LJUDI.

Tako ne preostaja za enkrat nič drugega, kot delati na tem, da se to, česar ni bilo sedaj mogoče popraviti, popravi v bodoče, to je da se davek na ročno delo ter paralelno s tem davek na plače privatnih nameščenec nižjih kategorij primerno zniža, davka prosti ekzistenčni minimum pa prav tako primerno zviša. Prepričan sem tudi, da bo do tega prej ali slej prišlo.

Samo to naj bi še poudaril, da gospoda okrog »Jutra« nima niti najmanj pravice jeziti se na nas, zakaj tega nismo že dosedaj izvedli. Kadar bodo mogli oni pokazati vsaj polovico davčnih olajšav, kakršne smo mi v tako kratkem času izvojevali, potem naj se svobodno spravijo nad nas. Dokler pa tega ne morejo, imajo le pravico in dolžnost, opravljati pokoro za svoje brezmejne grehe nad našim ljudstvom. Naj pride kdorkoli, vsakemu človeku in vsaki stranki priznavam pravico, da kritikuje naše delo v vladi in nas kliče na odgovor. Zato smo pač javni delavci in ne samo privatni. Ali tega bi pri nas vendarle enkrat moralo biti konec, da se namišljeno poluhušarje nad nami najbolj tisti, ki so sami v istem pogledu največ zagrešili. Če naj bi take metode vodile pri nas do cilja, potem je to znamenje, da propadamo. Prepričan pa sem, da nismo in še dolgo ne bomo tako daleč. To je moje mnenje v tej stvari in prepričan sem, da je istega mnenja vsaj tri četrtine našega naroda, in gotovo se strinjate z menoj tudi Vi, gospod poročevalec.

»Da, strinjam se, in hvala lepa.«

Pred občinskimi volitvami v Litiji.

Petek, 24. junija 1927.

Pod gornjim naslovom je »Jutro« z dne 22. junija prineslo besen napad posebej na mojo malenkostno osebo. Ali naj bo to ponovni dokaz, da kjer jaz kandidiram, stopa tej napredni gospodi strah v kosti? Sicer nima akoro smisla, da odgovorjam, le da ne bo javnost nasledila njihovim zlobno zavitim in popolnoma lažnjivim trditvam, zato nekaj odgovora.

Podtikanje, da plačamo v litijski občini vseh davčnih doklad na direktne doklade kar 819%, je čisto ordinarna laž, kakor tudi to, da sem vsem tem dokladam krstni boter jaz. — Prvič, plačujemo letos 300% občinskih doklad, od hilne najmanjše pa le 200%, dopisnik seveda zlobno šteje to 300 plus 200% skupno 500%, ko je vsakemu poznavalcu jasno, da to skupno ne da niti 300%, vse te doklade pa ne zadoščajo niti za kritje potreb naše 6 razredne litijske šole, ki je prav gotovo lahko, kar se tiče upravljanja, vzor mnogim večjim in ricimo »naprednim« šolam... In ta greh prav rad prevzamem nase, da sem jaz vpeljal to, da dobe vsi otroci naše šole zastoj knjige in zvezke. Saj naši »naprednjaki« takega, revnejšim slojem v prid in dobro prihajajočega sklepa ne bi niklar dopustili, če bi imeli odločilno moč v krajnem šolskem svetu. Jaz sem prav gotovo na to ponosen. Ravno tako sem ponosen na proračun naše »krajne blagajne«, po katerem pride posebno našemu kmetu v dobro ogromen denar in je bila tu, pozlirim izrecno, soglasno sprejeta 100% doklada. To se pravi, da so za to 100% doklado glasovali i navznoter pristali SDS, SKS in delavci. Priznam pa, da sem temu proračunu jaz krstni boter in brez vsega nosi zato naša stranka, ki ima v tej korporaciji tričetrtinsko večino, zanj popolno odgovornost. Pribito je pa tudi, da »Jutro« dopisnik, kakor tudi vsa polomljena SDSarija takega proračuna ni v stanu napraviti, ker 1. ne pozna potreb vsakega ljudstva in 2. brani vedno in povsod naše kapitaliste. Koliko prejema občina na raznih drugih dokladah, pa se naj »Jutro« dopisnik prepriša, ko je čas zato, ko je razgrajen letni račun na občini in bo lahko videl, da dolguje eden glavnih liberalnih »birtov« občini že nad leto dni preko 16.000 Din na trošarin. Glede najemnine trškega zemljišča pa le to, da so vsi drugi najemniki najemnine že poravnali, le glavni pristasi SDS vedno dolguje najemnino za staro sejmšče, ki ga ima za smešno nizko ceno v zakupu, pa še to ne plača. Najpreje naj ti demokratski kritičarje zadeve pri občini urede, potem pa naj kričarajo. Laž je, da bi na shodu na Vačah trdili, da se plačujejo v Litiji le 50% doklade, pač pa sem trdil, da plačuje občina Kandria, ki je v demokratskih rokah, kar 400% doklad, medtem ko se je preje tam plačevalo, ko je bila ta občina v rokah SLS, le 100%. To je resnica, vse drugo je laž. Da smo si na jasnem, naj ugotovim, da ravno ti najhujši kričarji ne plačujejo skoro nikakega davka in se še danes zanašajo na »državotvornost«, ki jim naj odpíše kar vse davke... Jaz pa pravim, pri davkih smo si vsi enaki in tu ne sme biti več »milostne« izjeme in odpisov. Kar se tiče trditve, da je posestnik dobljeno podporo za svinjak nesel takoj v hranilnico, pozivljam dopisnika, naj pride z imenom na dan... Čisto navadna laž je dalje trditev, da prejema občinski sluga 1250 Din mesečne plače. Res je, da dobliva na mesec komaj 1000 Din in mislim, da je taka plača gotovo za današnje čase preje premizka, kot previsoka.

Glede električne centrale, katero namerava naša občina graditi, da preskrbi Litijo z lučjo, pa je to-le: občinski odbor je z vsemi glasovi proti glasu g. Kunstlerja sklenil, da se na ta ali oni način preskrbi Litija z elektriko tokom in je že v to svrhu poceni kupil zemljišče (milin) z vodno močjo (87 KS) in preskrbel potrebne načrte. Mi smo si svesti, da Litija ne more biti brez elektrike in prevzemamo tudi v tem pogledu polno odgovornost. Seveda, če bi podprli veleindustrijalca g. Kunstlerja, da bi on dobavljal tok Litiji, kot pred tremi leti, potem bi bila zadeva v redu. Istotako, če bi neko drugo podjetje podprli s preko 250.000 Din za komaj 20 KS Dieselmotor, bi nihče od te gospode ne črnil besede. Tako pa, ker hočemo in tudi bomo Litiji dali električno luč in tok, za naše obrtnike (kar jim zopet ne gre posebno v račun), pa prav nesramno in demagoško »prijelo«, lažejo ter upajo, da bodo s temi lažmi kakega volilca prestlepli. Pribiti pa še moram, da iz občinskih dohodkov za električno centralo ni šel še neben dinar in da ne bo električna centrala nikdar obremenjevala občinskega proračuna. — Na druge osebne čvkarje v »Jutru« se ne spuščam.

Resnica je edino ta, da se je za čas 6 letnega gospodarstva pod velično SLS in mojim županovanjem kanalizirala Litija in poplačali vsi dolгови. Občina razpolaga sedaj s fondom od Din 200.000, zgradilo se je 5 betonskih mostov, 2 velika rezervarja za vodo, zgradila 2 km dolga občinska cesta, dale našim kmetovalcem podpore, skrbelo za pravilno posipanje cest itd. Ko pa so imeli pred vojno Litijo dolge vrste let v rokah naši liberalci, se ni za dobrobit občine sterilo prav ničesar, za naše kmete pa še celo nič.

Seveda, kdor hoče imeti drago in slabo električno luč, kdor bi rad, da pride staro sejmšče za malenkostno vsoto v drugo posest, ter da nekateri ne bi plačali nikakih davkov, drugi pa radi tega toliko več, ta naj le voli take naprednjake. Zato je njihovo usiljevanje, kričanje in hvaleisanje o gospodarski zmožnosti skrajno sumljivo. Vsi njihovi letaki in pisma, s katerimi preplavljajo našo občino pred volitvami, ne bodo prav nič izdali, nasprotno mora vsak, ki s svojo glavo misli spoznati, kje je resno delo v dobrobit občine in kje so same besede in laži.

Valed tega jim že danes, dan pred volitvami, podpišem garancijo, da bodo po zasluženju tepni kot vedno v naši občini, in da bo v nadalje litijske občina trdno v naših rokah. — Ker se tega poraza zavedajo, grizejo in bijejo brezupno naokoli ter se s tem sami že sodijo in obsodijo.

Hinko Lebinger, obl. posl. in župan v Litiji

Radičevi disidenti se priključijo Hrvatskemu bloku.

V četrtrek so se v Zagrebu sešli Radičevi disidenti bivši poslanci Ivan Caldarevič, Stjepan Klajić, dr. Ivan Lončarevič, dr. Nikola Nikić, dr. Benjamin Superina, dalje Peter Gjirlić, zastopnik dalmatinskih, ter dr. Mavro Gros, zastopnik karlovaških disidentov. S se stanka so izdali poročilo, v katerem se izjavljajo pripravljene, sodelovati z vsemi hrv. strankami proti Radiću in proti centralizmu V imenu vseh so Ivan Caldarevič, dr. Ivan Lončarevič in dr. B. Superina odšli k dr. Trumbiću, da mu v smislu sklepov ponudijo sodelovanje. O tem bo Hrvatski blok še sklepal.

Pridobivaite novih naročnikov!

Važno za vse somišljenike SLS v Ljubljani.

Samo nekaj dni nam je še na razpolago, da Vas lahko vrekamiramo; dolžnost vsakega našega somišljenika, ki ima volivno pravico je, da se nemudoma zgleda v tajništvo SLS za Ljubljano, kjer so razgrnjeni volivni imeniki za posamezna volišča. Kdor ni vpisan v volivnem imeniku, naj prinese nemudoma v tajništvo SLS za Ljubljano, Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje kak dokument (krstni, domovnica, poseška knjižica, vojniška isprava), iz katerega je razvidno, da je volivec dovršil 21. leto do dne 29. junija t. l. in da je jugoslovanski državljan, da ga lahko vrekamiramo.

Zlasti pa opozarjamo vse one fante, ki so odslužili svoj kaderski rok, da se zglase v našem tajništvu in se pravočasno pobrigajo, da bodo vpisani v volivni imenik.

Vsi tuji državljani slovanske narodnosti, ki s potrdilom policijskega ravnateljstva v Ljubljani dokažejo, da so Slovani po plemenu in jeziku, imajo tudi volivno pravico. Prosimo, da se tudi ti zglase v našem tajništvu ter pregledajo, ako se nahajajo v volivnem imeniku.

Uradne ure so od 8—12 predpoldan in od 2—8 popoldan.

Tajništvo SLS za Ljubljano

SLS.

O slovenski narodni stranki razpravlja neki gospod B v »Narodnem dnevniku«. Gospod B misli, da bi bilo dobro, če bi se slovenski svobodomislec otreli SDS in ustanovili slovensko narodno stranko, ki bi bila sicer versko popolnoma indiferentna, drugače pa bi šla za koristi Slovenije v boj vzporedno in sporazumno z SLS. Mi, ki poznamo takozvane »naprednjake«, v ostvareitev te misli ne verujemo. Zato se z njo tudi ne bomo bavili. Bolj nas pa zanima, kako piše objektivni svobodomislec o naši stranki. Tole pravi:

»Za koristi Slovenije bi bilo brezdvomno najbolje, ako bi imeli eno samo slovensko narodno ali ljudsko stranko.« Kot taka stranka pride, tako izvaja svobodomiselnost pisec dalje, najbolj vpoštev SLS, »v kateri bi mogli sodelovati vsi pošteni in dobro misleči Slovenci.« Vendar pa se mu to zdi nemogoče, ker SLS stavlja na prvo mesto vero (ali krščansko etiko, recimo). Škoda, da to gospoda B. tako zelo ovira! Kajti sicer bi on postal takoj pristav SLS, »kajti« tako izvaja dalje, »SLS je v kratkem času, kar je bila na vladi, pokazala, da je poštena stranka in da ji gredo splošni interesi Slovenije nad vse.«

Dalje priporoča članek, naj bi nova narodna stranka napravila sporazum z SLS in piše:

SNS bi morala skleniti pošten kompromis z SLS. Ta kompromis naj bi obsegal skupno nastopanje v parlamentu v vseh vitalnih gospodarskih interesih Slovenije zadevajajočih vprašanjih, razjasniti bi morali smernice notranje politične uprave v Sloveniji, vprašanje velikih županov ter uradništva itd. Uverjeni smo, da bi SLS kot poštena stranka tak kompromis tudi držala, dotim vemo, da je SDS v enem najvažnejših in najodločilnejših trenutkov postala besedolomna.

In končno beremo tam še pravično priznanje velikega dela in zaslug SLS za Slovenijo, ko beremo v istem članku:

Tako bi v parlamentu dobili vsaj v gospodarskih vprašanjih enotno zastopstvo, od katerega bi Slovenija lahko imela največje koristi. Koliko se da v tem pogledu s smiselnim delom doseči, nam je pokazala SLS.«

Ponavljamo, da je svobodomislec zapisal, da je SLS stranka, ki 1. skrbi za splošno dobrobit in ji je ljudski blagor nad vse svet; 2. je poštena stranka, 3. je zgled stranke, ki dela uspešno politiko za svoje ljudstvo.

SDS.

V istem uvodniku, ki smo ga navajali zgoraj, pravi »Narodni dnevnik«:

»SDS je v razsulu. O tem ni dvoma. Kar so uvidenjsi spoznali že pred štirimi, petimi

leti, to priznavajo in potrjujejo danes široki krogi volivcev in prebivalstva.«

Na drugi strani pa pravi:

»SDS je res tuje telo v slovenskem narodu in to telo ne sme priti do veljave nikjer več. Ne pustimo slovenskega naroda korumpirati od strani samostojnih demokratov. Najslabše izpričujevalo na svetu bi si dali Celjani, ako bi zaupali takim ljudem.«

Izložimo torej s skupnimi močmi to tuje telo!

Inkvizicija?

Maribor, 23. junija.

»Slovenec« je poročal o bogokletnem pisanju socialistnega lističa »Volksstimme« v majski številki. Zoper to pisanje je mariborski škofijski ordinarijat odločno nastopil in v posebni okrožnici opozoril vernike, da tega lista in sploh takih listov, ki se norčujejo iz verskih resnic in pišejo bogokletno, ne smejo čitati. Tudi drž. pravdnikstvo je vložilo tožbo, ker je mnenja, da je to pisanje, s katerim se je list norčeval iz verskih resnic katoliške Cerkve ter s tem namenoma žalil konfesijo, ki je v naši državi priznana. Zato je urednik tega lista kriv v smislu § 92 kaz. zakona in v smislu § 50 tisk. zakona.

Ko se je to zgodilo, je »Slovenec« dal socialistično in tudi demokratično časopisje najavljalo, da je to inkvizicija. Katoliška Cerkve torej, ki za časa volitev najde ravno v teh naprednih krogih svoje »najboljše zagovornike«, ne bi smela nastopiti zoper bogokletno blatenje verskih resnic, Boga samega in Matere božje? Ali naj katoliška Cerkve molči, da bodo svobodomislec, ki v Sloveniji predvsem potom socialističnih krogov širijo svoje pogubono delo, nemoteno blatili, kar mora biti vsakemu človeku, posebej še kristjanu — sveto? In, če se brani, ali naj bi to bila inkvizicija?

Tudi drž. pravdnik, ki je vložil tožbo zoper omenjeni članek, je vsled obstoječih zakonov to moral storiti, ker drž. oblast, pa naj bo katoliški Cerkvi naklonjena ali ne, mora vendar zabraniti ali vsaj kaznovati vsako namenoma izvršeno žalitev priznane vere v državi, to je tudi katoliške vere. In ko je drž. pravdnik to izvršil, nikakor ni služil inkviziciji, ampak pravici, ki je katoličanom zagotovljena v zakonih.

Sedaj objavlja list izrek sodišča v Mariboru, kjer se tožba drž. pravdnika zavrača. Med argumentacijami beremo tudi sledeči posebej podčrtani tekst: »Es ist doch allgemein bekannt, dass einzelne Stellen — besonders in der heiligen Schrift des alten Testaments, auf welche sich der Verfasser in ersten Linie beruft — unverständlich sind, aber auch solche, die den heutigen Moral-

prinzipien nicht mehr entsprechen.« — »Volksstimme« seveda ta pasus argumentacije podčrta v tekstu in ga objavlja tudi na uvodnem mestu posebno mastno natiskano. Na koncu pa dostavlja, da to konstatacijo vsi svobodomiselniki in napredni ljudje z navdušenjem pozdravljajo.

Mislimo, da ne bo inkvizicija, ako predstavniki katoliške Cerkve najdejo pota, po katerih bodo dosegli, da se ne bo nemotoma smelo norčevati iz verskih resnic, da se ne bo kratkoma povdarjalo, da moralni principi katoliške Cerkve, ki jih zajema iz sv. pisma, ne odgovarjajo današnjim moralnim principom, kakor izrablja »Volksstimme« utemeljitev sodišča.

Istočasno si pa ponovno dovoljujemo opozoriti na bogoskrunstvo, ki se je pred nekaj dnevi izvršilo ob Kamniški cesti. Ako se tudi tukaj zahteva, naj se taki slučaji preiščajo in kaznujejo krivci, naj se to ne smatra kot in-

kvizicija, kar nam socialisti radi očitajo, ampak je to obramba za pravice naše vere in v tem moramo katoličani pokazati svojo odločnost, da se svobodomiselniki ne bodo mirno radovali svojih žalostnih uspehov in upali, da tudi pri nas zavladajo razmere, kakor jih svobodomiselniki znajo ustvarjati, kjer pridejo do moči.

Vsi na veliki letalski miting v nedeljo v Ljubljano. Vožnja po železnici za polovično ceno. Olajšava traja od 24. do incl. 28. junija t. l.

Kaj se godi doma

Nevzdržne razmere.

Danes jutraj zapusti 15 zdravnikov ljubljanske bolnice. Mesece in mesece so čakali kot reducirani ob prostovoljnem neplačanem delu, da jih, kakor je predvideno v letošnjem finančnem zakonu, nastavi, toda vse zaman. Mladi zdravniki so se nočes bili prisiljeni napraviti ta korak, ker se pač izčrpali njih denarni viri. Mi povsem razumemo njihovo akcijo in stojimo z vsemi simpatijami na strani, ker težko se najde v današnjem času stan, ki bi tako poštvalno in brez vsakega vpitja delal zastoj v prid bližnjemu.

Radi popolnega nerazumevanja in ignoriranja vseh urgenc od strani ministrstva narodnega zdravja, prihajajo naše bolnice v zelo obupen položaj. Zato apeliramo na vse merodajne faktorje, da se to nevzdržno stanje nemudoma razčisti!

Spored proslave odkritja spomenika padlim vojakom.

Maribor, 24. junija.

Vidovdanski praznik se bo letos v Mariboru posebno svečano praznoval. Tega dne se odkrije spomenik padlim častnikom in vojakom bivšega mariborskega pešpolka, ki so padli v bojih na Koroškem leta 1919.

Proslava bo po sledečem sporedu:

Ob 9.30 garnizijska vojaška parada na Igrišču ob Magdalenskega parka, sveto opravilo za padle vidovdanske vojake in nagovor na vojake, katerega bo imel komandant mesta g. polkovnik Spasić.

Ob 10.15 zbiranje gostov, druženje vojaštva in občinstva v parku vojašnice Vojvode Mišića na Tržaški cesti pred spomenikom.

Ob 10.30 otvori svečanost z nagovorom predsednika odbora g. Dimitrije V. Spasić ter odkrije spomenik. Nato slede častne salve pehote in artilerije. Vojaški duhovnik g. Pavel Zavodlal bo nato izvršil slovesno blagoslovitev spomenika ob peču pevskega zbora iz stolnice in ostalih pevskih društev iz Maribora.

Nato nastopijo govorniki: komandant 45. pešpolka polkovnik g. Dragomir Sarić, ki položi na spomenik venec oficirskega zbora in vojakov, g. general Rudolf Majster, narodni poslanec za mesto Maribor g. Franjo Zebot, mestni župan g. dr. Leskovar in drugi govorniki, ki pa se morajo pravočasno — vsaj do 10. ure dopoldne istega dne — prijaviti pri reditelju g. podpolkovniku Iv Krpanu.

Svečanost zaključí paradni marš cele garnizije pred spomenikom.

Priporočamo in pozivamo občinstvo, ta se odzove pozivu odbora v čim večjem številu ter se udeleži svečanosti, da tako pokaže svoje poštovanje onim, ki so darovali svoje življenje za osvobodeno domovino.

Nesreča v jami.

Rudar Domšek Ivan v Hrastniku je včeraj popoldne vrtal v rudniški jami. Pri delu pa se je utrgala skala nad njim in ga pokopala pod seboj. Domšek si je zlomil desno nogo in dobil težke notranje posledice. Nesrečno žrtev naporenega rudniškega dela so prepeljali z vlakom v Ljubljano, kjer ga je ob 6 prevzela na glavnem kolodvoru ljubljanske rešilna postaja in ga z rešilnim vozom prepeljala v deželno bolnico. Rudar Domšek je star 39 let in je družinski oče. Njegovo stanje je zelo opasno.

Požigalci.

V noči od 22. na 23. t. m. je pogorelo v Bregah, občina Cerklje ob Krki, peterim gospodarjem vse. Ogenj je bil napovedan po listku že za maj. Očividno so torej na delu hudobni požigalci.

Strgar zopet na delu.

Prosluli tat šolskih oblačil Franc Strgar, ki je pred dnevi pobegnil iz sodnijskih zaporov, je zopet na delu. V svojem rokavarskem poslu pa je malo »avanziral«: iz spretnega tatu se je razvil v nič manj spretnega vlomivca. Dne 17. t. m. je vlomil pri posestniku Francetu Škodi v Češnje pod Golovcem in odnesel 500 Din gotovine, eno srebrno žensko uro, eno nikelnasto moško uro z verižico, dva zlata prestana in en par zlatih uhanov. Skupna škoda, ki jo škoda trpi, znaša 1825 Din. Strgar je star 26 let in je doma iz Rudnika. Kaznovan je bil radi šolskih tatvin na daljšo kazen, od katere pa je odsedel le nekaj tednov.

Orlovska podzveza ekspozitura Celje-Maribor

priredi

v nedeljo, dne 10. julija 1927 v Celju javni nastop

s sledečim sporedom:

Dopoldne: po prihodu vlakov pohod po mestu, ob 9. uri sv. maša v opatijski cerkvi. Popoldne: ob 4. na dvorišču Mestne osnovne šole

telovadni nastop

1. Članice: proste vaje; 2. lahka atletika; a) skok s palico, b) štafetni tek; 3. Članice: simbolične vaje; 4. orodna telovadba: a) člani, b) vaditelji; 5. Člani: proste vaje.

Vstopnina: sedež I. vrste 15 Din, sedež II. vrste 10 Din, stojšče 8 Din.

Sodelujeta godba celjskih železničarjev in rudarska godba iz Griž.

Pasijonske igre na Tirolskem.

Poznamo Oberamergau in njegove verske igre. Vemo morda, da tudi drugod pasijonske igre še žive: med češkimi Nemci v Olšicah, v nemškem Freiburgu, tu in tam po Bavarskem in drugod, vemo, da so igralske družbe po Nemčiji vzele tudi že pasijonske predstave v zakup — ker nesejo —; poznamo Pasijon ljubljanskega Ljudskega odra in morda čitamo, da dunajska gledališča poznajo tudi srednjeveško versko igro pod imenom »Mysterienspiele«. A da živijo pasijonske igre razen Oberamergaua tudi drugod še vedno med preprostimi kmečkim ljudstvom, si najbrž ne mislimo.

V ljubki gorski dolinici, zaprti s slikovitimi vrhovi na sever in jug in z gozdno višino proti vzhodu leži ob tirolsko-bavarski meji blizu Kufsteina tirolsko-romantična vas Thiersee. Docela kmečko vzdušje, kmečka noša in kmečki obrabi, a vedno z znaki dobrodejnih modernih kulturnih vplivov. Tu di tu bi lahko razmišljali, kakšno zdravo in kipečo življensko slo predstavlja enota kulturnih vplivov in ljudske samobitnosti, enota kulture in neoskrunjene narodne noše. Ne vidiš vasi, le bela, preprosta cerkev v zaščiti tu pove, da si dospel.

Jezero pljuska v odprti dolini, razgibano od tirolskega gorskega vetra. Tik ob jezeru le preseneti nova gledališčna zgradba, ki so jo lani postavili kmetje sami na svoje stroške, okusna lesena stavba v običajnem slogu praktičnih gledališč, z rahlo gotsko-priostrenimi lokli v notranjstvih. Velik črn križ na

zadnji in pročelni strani in črn napis »Passionstheater« ti govori o resnosti teh iger in ljudi, ki tu delujejo; nikakor se te tu ne po-
lasti tisti razposajeni občutek, ki ga imaš pri nas, kadar prideš na »prireditve« ali na »zabavišče«, kamor dobra gospoda štejejo tudi gledališče. Nič tega. Ko vidiš to stavbo n posebno ko se zveš, da jamčijo zanjo vaščani s svojimi posestvi in ko vidiš orientalnoprstrižene brade in dobre oči kmetov, ki čakajo z rokami, prekrižanimi na hrbtu, na cesti in gledajo prihajajoče tujce s tiho udanostjo, dokler ne pride čas, da nastopijo kot apostoli Gospodovi, tedaj rad verjameš voditelju zbora, ki te takoj ob začetku igre opozori, da prisostvuješ »svetemu bogoslužju«; verjameš, da ne zobji reklama, kar piše to občestvo igrancev o sebi: »Vonj senužeti in zorečih polj diha ob delavnih iz teh kmečkih ljudi, toda ob nedeljah, ko igrajo, zastavijo plug v njivo Gospodovo. Igravec je njih sveta igra služba božja in zato tudi prepričuje in prevzame srce.« Da se ne morejo vmešati v te ljudi nikaki stranski, Judovi nameni, skrbijo društvena pravila, ki že od leta 1845. določajo, da noben igravec ne sme dobiti za svoj morda večletni trud kake nagrade. Tudi ravnatelj sam mi je povedal, da sta zgolj versko prepričanje in nadstoletna tradicija, ki ohranjata in vedno bolj izpopolnjujeta te igre.

Občinstvo veže z igro na odru zbor moških in ženskih oseb, ki prihaja skoz dvoje vrat na široki pod pred zaveso in ožarjen iz nevidnega svetlobnega vira razlaga dogodke na odru, zdaj v ritmični deklamaciji pojas-

njujoč žive slike kot padec Luciferjev, greh prve človeške dvojice, zdaj zopet v pesmi z docela cerkvenimi napevi izlivaajo svoje srce ob prizorih kot so poslednja večerja, ecce homo, Golgota in Gospodov pogreb ter tako olajšujoč doživljanje gledavcem v dvorani. Vprav zbor, se mi zdi, daje tej pasijonski igri značaj živega misterija, ki ni zgolj predstava, ampak se nekako znova dogaja pred nami in nekako za nas. Ta zbor te spominja na staro grško dramo, loči pa se od starega grškega zbora, ker v dejanje ne posega, ampak je to zvest razlagavec in doživljajoč gledavec obenem, ki vrši poučno nalogo teh pasijonskih iger. Srednjeveški človek ni imel knjige in branja, zato se je učil svetopisemskih zgodb iz gotskih fresk po cerkvah in iz cerkvenih iger, iz katerih so se, kakor znano, pasijonske igre naših dni razvile. In zbor je tu lahko izvrstno dosegel poučni namen teh predstav, vršeč ob svetopisemskih prizorih vlogo učitelja in pridigarja. Tako še danes v Thiersee.

Isti poučni namen ima predstava sama. Že besedilo, ki ga je za igravsko občino Thiersee napisal benediktinec Jakob Reimer, kaže v izbiri in sestavi prizorov voljo podati v dramatični obliki glavne poteze Kristusovega nauka in glavne dogodke njegovega življenja od krsta v Jordanu do vnebohoda. Časovna zaporednost dogodkov iz javnega življenja se mora podrediti volji prikazati kolikor mogoče vse osnovne nauke in predstavljati dramatično. Saduceji, farizeji, ljudstvo, učenci, bolniki so spretno vpleteni v igro in dajejo s svojimi besedami Gospodu povod

razlagati svoj nauk ter tako omogočijo dramski dialog. Potek Gospodovega življenja že sam od sebe dramatično raste in daje tako tudi pasijonski predstavi dramatično napredovanje do viška in razpletka, daš noben pasijon ni in noče biti polnokrvna drama.

Čudil sem se igravski višini teh tirolskih kmetov. Nič nenaravnega, ni zgolj naučenega, nič diletantskega, pa tudi nič gorjanskega robatega. Bila je to dovršena igra in povrh še poglobljena iz osebnega resničnega sodoživljanja igravcev samih. Peter je živel in govoril iz duše, Janez je zares ljubil, Pilat je bil pravi Rimljan in Kristus sam v svojem miru in svoji dobrosočnosti, mislim, zadet. Edino prizori, kjer nastopa množica, so bili po moji misli premalo živi, daš do podrobnosti dobro naštevani; so pač težki, ker se še vedno mestna gledališča z njimi težko srečno prebijajo. Skrbno točna in dosledna izgovorjava nemščine bi mogla služiti za zgled. Včasih izvrstno pogojeni prizori mi vsiljujejo misel, da župnik, ki je doktor, ni le zato v Thiersee, da vleče zastor... Režiser je izboren predstavljavec Kristusa, po vaškem poklicu tesar.

Pasijon predstavljajo ti ljudje prav tako, kot si ga sami v duhu predstavljajo: v slogu baročne cerkvene umetnosti, ki je pač najgloblje pognala v ljudstvo tako tirolskih kakor naših slovenskih ljudi, saj je v poslednjem času nekdo trdil, če prav, ne vem, da je barok specifično avstrijska umetnost — morda v tem smislu, da avstrijskemu Nemcu najbolj prija, kar rad verjamem. Kristus v Thiersee je tak kot na baročnih slikah, poljskih križih in cerkvenih stenah, njegova ro-

Slovenci v Italiji

Slovenska umetniška razstava v Trstu.

Kakor doznavamo, se je razstava, ki so jo priredili pri Sv. Ivanu v Trstu slovenski umetniki Milko Bambič, France Gorše, Ernest Sešek in prof. Albert Sirk, predčasno zaprla. Le dva dni je bila občinstvu dana prilika, da si ogleda dela svojih domačinov; tretji dan so karabinerji zaprli vrata v razstavo. Razstavljavci so kljub temu dosegli svoj namen. Že v teku prvih dveh dni si je ogledalo razstavo veliko občinstva, ki se je prepiralo, da kljub težkim razmeram ni zamrla med narodom življenska sila. Naš človek se je umaknil času primerno v svojo hišo, tu dela na tihem, sam zase. Redke so prilike, ki ta razmetana dela združijo; radi razmer je vez med posameznimi deli sicer rahla, a iz njih vendar diha volja po življenju. Pri vsaki kulturni manifestaciji Slovencev v Italiji žalibog vedno bolj opazamo, da se kulturni stiki med nami in njimi pač radi težkih razmer vedno bolj rahljajo. O razstavi sami smo prejeli to-le oceno:

Na razstavi pri Sv. Ivanu so zastopani samo umetniki, ki bivajo v Trstu, in še ti ne vsi. Zastopani so Milko Bambič, France Gorše, Ernest Sešek in prof. Albert Sirk. Tržačan pogreša A. Črnigoja, Klodiča-Sabladoskega in Buliča, France Gorše in prof. A. Sirk imata strokovno akademsko izobrazbo, medtem ko sta Milko Bambič in E. Sešek samouki in pravzaprav diletanti. Gorše je iz Mestrovic-Šole v Zagrebu, prof. Sirk je absolvent akademije umetnosti v Benetkah.

Takoj pri vstopu v dvorano opaziš, da France Gorše dominira razstavo. Razstavil je 14 kipov in 12 risb. Poslednje so izvršene s precej prosto fantazijo. Gledavec bi jih po njihovi plastičnosti preje smatral za osnutke kipov; vendar moderno pasatiistični način izpeljave da sklepati, da se je kipar lotil modernega dvodimenzionalnega risanja, (Deseti brat). Šele v kipih se nam pokaže izobličena duha, ki Goršeta visoko dviga nad ostale razstavljavce. Njegovo najizrazitejše delo je gotovo »Poljub«, ki učinkuje po svoji impozantni strukturi in uporabljeni snovi (temno izluzen les). Delo je vredno vsake velike razstave. In ljubkem »Tercetu« se izraža mojstrsko obvladovanje otroške duše. Iz vseh Goršetovih del veje dovršena enotnost; kipar se je našel, ustvarja individualno in se razvija v določeni smeri. Razstavil je celo vrsto »Madon«, sploh se zelo udejstvuje v cerkvenem kiparstvu. Iz ostalih Goršetovih del ne odseva tako izrazito njegova ustvarjalna sila, ker so to le mavčni odlivki. V celoti je France Gorše z razstavljenimi deli pokazal, da ima vse lastnosti, ki mu bodo lahko dala mesta med našimi najboljšimi kiparji.

Prof. A. Sirk je razstavil pravo zbirko svojih del, ki so kronološko razdeljena in gredo od početka njegovega udejstvovanja do danes. To je tudi vzrok, da ne učinkuje enotno na gledavca, ki takoj opazi, da je način izpeljave pri posameznih slikah različen. Sirku se najbolj posređijo portreti. Morda bi bilo dobro, da bi se omejil izključno na to panogo. Portreta »Pijane« in »Neki pesnik« je treba prištevat k njegovim najboljšim delom. Prvi je izvrstno narisani in impresionistično naslikan; barve so razumno sestavljene in kljub markantni izpeljavi učinkujejo povsem plastično ter dajejo delu prijetno gorkoto. Nasproten vtis naredijo njegovi »Ribiči«, na katerih se opazi pomanjkljivost v perspektivi in deloma tudi v anatomiji človekovega telesa, kar kvari kompozicijo; kljub dobri tehniki sli-

ka ne zamore zajeti opazovalca. Ista pomanjkljivost, a radi podrojenosti oseb ne tako izrazito, se opazi na drugače lepem akvaru »Kraško bajte«. Hvalevreden je lik starke v »Pozni jeseni« z efektnim ozadjem dozorevalojih grozdov. Splošno je Sirk dober tam, kjer se ne spušta v komplicirane kompozicije, in, kakor rečeno, v portretih.

Milko Bambič je komaj 21 let star. Javnosti je že znan po ilustriranju knjig, kakor »Hlapca Jernej« v italijanskem prevodu, in drugih publikacij, ki izhajajo na Primorskem. Razstavljena dela niso tehnično dovršena — po datumih sodeč je imel slikar premalo časa? — odkrivajo pa izredno široko koncepcijo in duševno elastičnost človeka, ki živi s časom. Motiv razstavljenih del so vzeti iz sodobnega življenja. Milko Bambič zajema snov predvsem iz današnjih socialnih problemov (Most civilizacije, Refrain, Na ulici, Prazna hiša ter jih skuša tudi rešiti. Slika »Sin tipljen« nam priča, da mu ni tuje versko življenje ter današnje stremenje po preosnovanju človeške duševnosti z versko obnovo in poglavitno. Prav to zajemanje iz najrazličnejših momentov človeškega življenja odkriva eno izmed najelementarnejših lastnosti dobrega ilustratorja. Zeleti bi bilo, da bi M. Bambič izpopolnil ta naravni dar s strokovno izobrazbo, ki bi mu donesla večjo tehnično dovršenost v izražanju. Po risarski izpeljavi in drzni koncepciji se odlikuje »Most civilizacije«, ki upodablja katastrofalne posledice naglega napredovanja moderne tehnike in kapitalističnega gospodarskega sistema za družinsko življenje. (Delavec skuša zamašiti zadržati železni most, ki že pritiska na mater, ki skupaj z otrokom tvori mestni podstavek.) Po slikah »Mladosti«, »Male skrb« in »Pomaranč« sodeč je Milko Bambič tudi dober opazovalec otroškega življenja.

Ernest Sešek je tudi samouk. Slika predvsem prosto naravo v vsej njeni pestrosti. Zračno perspektivo obvlada zelo dobro, prav tako lokalne barve, kar ga napravi dobrega pokrajinarja. To kaže »Prvi svit« z dobro pretehtanimi partijami, ki so slikarsko kontrastirane v senci in luči; dobro bi bilo, da bi v svrhu izrazitejše odločitve izvedel osrednje bolj patozno, »Dolina Rozandre« se odlikuje po svežem in živem tonu ter dobri izpeljavi. Slikanje človeka menda ni razstavljavčevu naravno nagnenje. Izložena dela (Marija, Kontrasti, Počitek) so le študijski akti v ljubkih pozah, ki jih šele dodani naslov identificira. —ski.

Zaplemba treh slovanskih listov.

G. tržaški prefekt Fornaciari je v četrtek oddal zaplembo »Puškega prijatelja«, »Edinosti« in »Istarske Rije«. To je vsekakor veliko, upamo pa, da bo g. prefekt objavil motivacijo tega izrednega koraka, da bomo mogli presoditi upravičenost ali neupravičenost tako strogih mer. Kakor znano, je bil »Puški Prijatelj« zadnjič zaplenjen, ker je poročal, da je tajnik Ljudske Stranke Gaspri bil obsojen, češ da je storil to in ono, mesto da bi bil poročal, da je bil obsojen, ker je storil to in to. Če so sedanje zaplembe slišnega značaja, potem bi bili primorani k sumu, da niso bili merodajni dovolj objektivni razlogi, marveč da je zavel mrzli veter, ki oznanja zopet poostreje politike napram slovenski manjšini. Bomo videli.

Iz zapadne Istre

nam poročajo, da so se ondi razpasle npravi, ki prej niso bile pri moralno tako trdnem istrskem narodu v navadi. Bogato in ubogo, da je le mlado,

poslen drugod. Ta idealizem mora koreniniti globoko v teh vernih in tradiciji zvestih dušah, da sicer Tirolska danes ni več tako »das heilige Land Tirol« kot je bila. Tu je narod zdrav in veren, oplojen z moderno kulturo, a neoskrnjen in dober, dober. Vprav v našem času, ko se tostranski svetovni nazor razvija vprav v ljudskih plasteh, je tak religiozni in kulturni entuziazem še dvakrat bolj dragocen. In zraven so ti ljudje srečni, na obrazu jim čitaš, tako starcu, dekletu in otroku, srečni ne le, ker živijo veliki ideji svoje vasi, temveč tudi zato, ker se ob igri sami oplajajo in uživajo, rastejo v višje vrednote človeštva. Na cesti srečaš male deklice, ki nosijo zelene vejice s seboj, da spremijo Kralja v Jeruzalem, povprašaj jih, koliko mesecev so se pripravljali, pa slišiš: »Zadnji čas cele noči in uživaš to radost otrok, da igrajo v tako lepi igri. In če otroka, ki se z eno roko drži matere, z drugo pa si gladi dolge skodrane lase, poprašaj po tirolsko: »Buble, hast auch g'spielt?« ti bo ves blažen pogumno odgovoril z zategnjenim »Ja!« — Tako more živeti pasijon v teh gorskih, a mehkih, dobrih ljudeh iz roda v rod.

Uveril sem se znova pri teh ljudeh, da pride prerod vsakega naroda iz takih tihih, zdravih in postrvovalnih src. Tu je zdrava kri, ki more prekvasiti ves narod.

Razumem pa tudi, zakaj je mladinstvo na Nemškem zajelo vprav stare »Mysterien-spiele« in zakaj je ljudstvo z njimi tako blizu. Pač vedo, kaj je našemu času treba in kaj je njihovu narodu najbolj primerno...

J. P.

se udaja uživanju, modni norosti, pleše in zapravljaja; starši so izgubili vsa avtoriteta. Zlasti so slabi odnosi med spolj; ženijo se brez premisleka in istotaka razpuščenost kakor v mnogih bajtah. O vzrokih danes ne bomo veliko govorili, poudarili pa predvsem enega, ki je v pomanjkanju duhovščine in verskega poudarka v domačem jeziku. V tem oziru so razmere take, da bodo cerkveni poglavarji imeli zaradi tega zelo težak obračun pred božjim prestolom. Raznarodovalna politika ustvarja strahopeten, moralno manj vreden rod, ki je za vse napredaj. Koder se v cerkvi domača beseda več ne sliši in ljudje brez cerkve živijo, ni čuda, da gre ljudska morala rakom žvižgat. Zda pa oblasti očividno na pritisk fašja še našim listom delajo težave — kdo bo potem v narodu vzdrževal dobre uravi, ako ne bodo več dobrega čitva imeli? Da-li b oimela država v bodočnosti korist od takega rodu? Naj bi gospoda prefekta Cavalieri in Fornaciari malo to premislila in verjela nam, ki istrsko ljudstvo bolje poznamo od njiju. Če misli režim, da bo s svojimi sedanjimi metodami vstvaril dobre Italijane, se peklensko moti; vzgoji bo neznajčajne, nezveste, omahljive in prodajne duše.

Redko slavi istrskega duhovnika. Pretleko nedeljo je župnik Crvar Sime, bivši deželni poslanec, praznoval 25 letnico župnikovanja v Zrenju pri Oprtlju. Slovesnost se je vršila skromno in tiho, a prav radi tega je bila toliko bolj gniljiva. Slovesni maši je prisostvovala ogromna množica hvalnih vernikov, ki so s svojim župnikom molili k sv. Ivanu in Pavlu, da bi blagoslovila njihova polja. G. župniku iskreno čestitamo in želimo, da še mnogo let uspešno nadaljeval svoje delo.

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

Novice iz Amerike

Obletnica 28. mednarod. evh. kongresa. Dne 19. junija t. l. bo (to se pravi, je že bila — Opomba uredništva) proslava prve obletnice 28. mednarodnega evharističnega kongresa v Chicagu, oz. v predmestju Mundeleinu, kjer je bila velika evharistična procesija, katere se je udeležilo nad 1 milijon ljudstva iz vseh delov sveta lanske leto. Čikaška nadškofija je poslala te dni uradna povabila vsem podružnicam dr. Najsv. Imena in vsem župnijam. Pričakuje se, da bo navzočih pri tej proslavi prve obletnice evharističnega kongresa v Mundeleinu nad 100.000 članov dr. Najsv. Imena. Udeležilo se bo tudi ogromno število drugega ljudstva, tako da računajo do malega, da bo navzočih četr milijona ljudi. Te proslave se bo udeležilo tudi mnogo Slovencev.

Iz društvenega življenja. Zadnja leta, odkar je priseljevanje v Ameriko ustavljeno, vlada veliko zanimanje za pridobivanje ameriško-slovenske mladine v naša podporni društva. A ta se nekam tuje obnaša. Krivda je deloma pri starših, ker niso svojih mladih vzgojili v slovenskem duhu. Marsikatera naselbina bi zmogla, da bi imela slovensko šolo. Pa je ni. Zda pa, ko nam je amerikanizacija vzela mladino, gledamo debelo, da bi se rešilo, kar se še da. Pri nas Slovencih je čudna navada. Tudi pri naših podpornih društvi in organizacijah sedaj z vso silo hitijo ustanovljati mladinske odseke, ki poslujejo v angleškem jeziku. To je nov samomor. Zakaj se ne bi našla pot, ki bi vezala stare in mlade v naših organizacijah ne le samo v gospodarskem oziru, kjer ima besedo le mrzli denar, marveč tudi v družabnem medsebojnem življenju?

Dnevne novice

Roman.

»Slovenski narod« skrbi za pripovedno berilo tudi nad črto. Tako je včeraj priobčil roman o »Desorientaciji v klerikalni stranki« s sledečimi glavnimi osebami: g. dr. Stanovnik, g. kaplan Gabrovšek, dr. Korošec, Franc Terseglav, dr. Gosar in kajpada tudi g. ljubljanski knezoškof. Junak romana je seveda g. dr. Stanovnik. Poleg imenovanj nastopajo: krščanski aocialci, mehilanski svobodomiselci, klerikalni mogotci in tobačni delavci ter železničarji. Dejanje se godi po raznih ljubljanskih gostilnah, kjer imajo zarotniki v klerikalni stranki svoje tajne sestanke. Tragika romana je v tem, da »klerikalci« nimajo volivnega gesla in ga zamašijo iščejo. V ozadju se škodoželjno smejejo Stajerci. Napoveduje se glavna bitka med SLS in zarotniki ob postavljanju kandidatov za narodno skupščino. Na koncu se prikaže »Narajajoča moč SDS«, pred katero vsi zbežijo, klerikalci in krščanski socialci. »Narajajoča moč SDS« slavi zmago. Ze iz tega se razvidi, da je to samo lep roman. Obeta se nadaljevanje tega romana do 1. septembra, ko bo romana konec z zmago — SLS.

...

★ Za Rateče, kjer je 22. t. m. toča vse pobila je danes interveniral pri oblastnem odboru oblastni poslanec g. župan Lavtičar. Oblastni skupščini bo stavljen nujni predlog, da pomaga ponesrečencem.

★ Duhovniški orlovski tečaj. Danes je zadnji dan za prijave za duhovniški tečaj, ki se bo vršil v Ljubljani v dneh 4.—6. julija. Gospodje, ki se še niste prijavili, pošljite takoj svojo prijavo na Orlovsko podzvezo v Ljubljani.

★ Višji tečajni izpit na škof. gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano se je vršil pod predstvom g. min. odposlanca Fr. Novaka v dneh od 13. do 23. junija. Ustnega izpita so bili oproščeni trije pripravniki in sicer Fr. Franc, Slapar Pavel in Snaj Venceslav, ostalih sedemnajst pa je prestalo izpit z dobrim uspehom: Biščak Franc, Koman Boris, Kunč Josip, Mramor Ivan, Oberstar Anton, Peternel Josip, Sem Jakob, Senčar Bogomil, Simonč Ivan, Strancar Ignacij, Vahčić Rudolf, Vesel Peter.

★ Iz komande ljubljanskega vojnega okrožja nas z ozirom na našo včerajšnjo, na to komando naslovljeno notico obveščajo, da ta komanda ni kriva dotične odredbe, ampak so to odredile višje oblasti. Vendar pa bo komanda, da ustreže opravičeni želji prebivalstva, poslala komisijo za novačenje v Lukovico, kakor je to bilo tudi doslej. Novačenje bo 27. in 28. t. m.

★ Polovično vožnjo za stadionsko in celjsko orlovsko prireditve je generalna direkcija za železnice dovolila, in sicer za Ljubljano za 2., 3. in 4. julij, za Celje pa za 9., 10., in 11. julij (K. O. 6790/I). Udeleženci vzamejo na odhodni postaji celovoznico, za katero naj prosijo pri blagajni mokri žig in ki velja tudi za najaz. Zato naj vozovnice v Ljubljani oz. v Celju nikdo ne odda. Potrdila, da so se prireditve res udeležili, bodo dobili udeleženci na telovadskih. Pripominjamo, da bomo železnico prosili za ojačane vlake le za tiste proge, odkoder smo dobili številnejše prijave.

★ Ali je v Sloveniji uradni jezik hrvaščina? Že dvakrat smo na tem ugotovili, da okr. glavarstvo v Dolnji Lendavi slovenski jezik zapostavlja s tem, da uraduje v Hrvat-

skem jeziku, daš ga ljudstvo ne razume. Ista je stvar tudi z glavarstvom v Murski Soboti, kakor priča naslednji dopis: »Zandarm, stanič Tišina. Ustanovite identičnost umrlog, očevo ime i zavičajnost. Sreski poglavar v Murski Soboti (sledi podpis).« — Tretjič vprašamo, čemu to? In tretjič zahtevamo, da se v Sloveniji, kamor Slovenska krajina pripada, uraduje izključno slovensko kakor se v hrvatskih pokrajinah uraduje hrvatsko, v srbskih pa srbsko. Prosimo gospoda velikega župana mariborske oblasti, da to okrajnima glavarjema v Dolnji Lendavi in Murski Soboti dopove.

★ Kmetijski tečaj v ljubljanski oblasti. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo kredit 80 tisoč dinarjev za prireditve kmetijskih tečajev v Sloveniji. Tudi to je posledica sodelovanja SLS v vladi, ministrovanja dr. Kulovca in odnoševje med sedanjo vlado in SLS.

★ Šolska mladina v Mostah pri Ljubljani priredi danes v soboto ob 8 zvečer v šolski telovadnici akademijo v proslavo Vidovega dne. Na sporedu je slavnostni govor g. Bonača, deklamacije, petje, telovadni nastopi in 2 igrici. Vstopnina po 4 in 2 Din je namenjena za nabavo kulis za šolski oder.

★ Zlžana vstopnina za VII. ljubljanski velesojem od 2.—11. julija. Da se omogoči obisk te naše največje narodno-gospodarske prireditve prav vsakomur, je sklenila uprava velesoja določiti vstopnino kar najnižje. Permanentna legitimacija, ki upravičuje do poljubnega vstopa na velesojem in tudi zvečer na vinski oddelek in katere posestnik je deležen polovične voznine na vseh osebnih in brzovlakih in parnikih, velja samo 30 Din. Legitimacija se dobi že v predprodaji v velesojemskem uradu, pri Putniku, pri dežnih zavodih, trgovskih, obrtniških, tujsko-prometnih, kulturnih, prosvetnih in telovadnih organizacijah. Vstopnice, ki veljajo 10 Din, pa upravičujejo enkratni vstop na sejmische. Priporočamo pa bolj nakup legitimacije, ker je obsežni velesojem nemogoče pregledati v enem dnevu.

★ Z mrzlimi in toplimi jedili bo dobro poskrbljeno na Stadionu v nedeljo, dne 3. julija. Ves dan bo lahko vsak dobil za mal denar dobro hrano, da mu ne bo treba hoditi v mesto in si bo lahko ogledal ves bogati spored tega orlovskega dne.

★ Davek za privatne nameštence, ki je novo predpisan, se plačuje z izpolnjenim izkazom, ki se predloži v dveh izvodih. Tiskane formulare tega izkaza je dobili v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Izkaz s kopijo stane 75 par.

★ Slovensko lovsko društvo javlja svojim članom in prijateljem streliškega sporta, da bo za trening vojaško strelišče še v ponedeljek dne 27. in četrtek dne 30. od 17 do 19 na razpolago.

★ Mariborska koč na Pohorju 1080 m je najmirnejše in najcenejše letovišče za počitka potrebne. Leži sredi gozdov na solčni strani. Krasen razgled, razgledni stolp, solčne kopelji senčni sprehodi, 10 m odd. slap, igrišče za otroke. Na razpolago 23 lepo opremljenih sob s 50 posteljami, kopelj v hiši. Izvrstna kuhinja. Najugodnejši dostop s postaje Hoče 2 uri in pol. Dnevni pension 45 do 55 Din. Natančne informacije daje oskrbnik Makso Reš v Mariboru, poštni predal 68.

★ Zveza za tujski promet v Sloveniji je na včerajšnji seji izvolila za svojega predsednika g. dvornega svetnika dr. Rudolfa Marna, za prvega podpredsednika g. Frana Kavčiča,

ka je privzela, kot se mi zdi, gib treh stegenjenih in dveh upognjenih prstov iz podobice, ki jih dobivajo otroci pri prvem sv. obhajilu, torej čisto po vseobč. ljudski misli. Mati žalostna — kot na tirolskih in naših baročnih znamenjih na krajih nesreče in strahov Enako Magdalena, apostoli, posebno sv. Janez pod križem, razbojnika itd. Enako poslednja večerja v baročnem zapadnem slogu s sedeži in ne z orientalnimi in staro-rimskimi blazinami. To dela igro seveda poljudno in dokazuje ne le, kako je barok globoko zarezal v ljudstvo, ampak tudi, da ljudstvo — isto je pač pri nas na Slovenskem — nespremenljiva božja svetloststva doživlja v slogu baroka, ki je sicer duh, ali trdno privezan na zemljo in snov, in da gotoko usmerjene duševnosti ljudstvo ne pozna.

Enako so godbeniki vaščani sami pri teh Igrah, vodi tako orkester kakor pojoči zbor domači nadučitelji.

Dosedaj Thiersee s svojimi pasijonskimi igrami še ni znano preko nemške domovine, daš igra vsakih deset let, po vojni celo malo pogostejše; današnji obiskovalci so predvsem — razen Tirolcev seveda — južni Nemci. Kraj leži vprav na dmeji, ki se tu pozna prav za prav le po raznih državnih zastavah, zato je obisk lahek. In Tirolska, ki je poleti eno samo veliko letovišče, jih zna tudi privabiti in sprejeti.

Občudujem te preproste kmete v Thiersee. Delajo čez teden kot vsak drug kmet — in v teh tirolskih gorah poljedelstvo ni baš najlažje, — v nedeljo pa igrajo od enajste do pete in to skoz celo poletje do 2. oktobra; kdor ne igra — sodeluje 250 oseb — je za-

načelnika Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani, za drugega podpredsednika g. Ivo Šubica, magistratnega ravnatelja in svetnika v Celju.

★ Konecrt godbe Dravske divizije bomo imeli v nedeljo, dne 3. julija na Stadionu po orlovski telovadbi. Oskrbimo si vstopnice že v predprodaji pri OP in v unionski trafiki v Ljubljani.

★ Pri haemoroidah, zaprtju, ranitvi črevesa, tvorih, krvavenju debelega črevesa, prifisku vode, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne Franz-Josef-grenčice vselej prijetno polajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef«-vode. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ Vrednostne papirje, srečke itd. pred in povojno tu- in inozemske vseh vrst kupuje in plača najbolje Efektna banka, Ljubljana.

★ Čudežne zdravilne uspehe dosežete pri revmatizmu, protini, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri vapnenju žil, motenju (prebave), ostarelosti, kron. kožnih boleznih. Svoje telo okrepčate in pomladite, ako se zdravite v starodavnem, radio emanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36 do 38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. septembra. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo. Pošta, telefon in telefon.

★ Ne zamudite obiskati specialnega zasebnega tečaja za gg. mojstre in pomočnike, ki se prične 11. julija t. l. Vse informacije daje g. vodja tečaja J. Steinman v Ljubljani. Zahtevajte prospekt!

★ Olje za solnčenje »Niggerol« vas obvaruje solčnih peg, solnčarice in vam naredi polt enakomerno zagorelo, steklenica à 8 Din. Nudi drogerija Sanitas, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

★ Efektna banka, Ljubljana, opozarja cenj. čitatelje, da naroče pravočasno srečke drž. raz. loterije enostavno potom dopisnice.

AUTO-PLAŠČE

za gospode in dame, krasen izdelek, je prejela te dni direktno iz Anglije tvrdka

DRAGO SCHWAR — Ljubljana.

Prodaja jih po izredno nizkih cenah.

Ljubljana

○ Bratje »Orli« Jutri v nedeljo, dne 26. t. m. se vrši na Stadionu ob deveti uri dopoldne skušnja za rajalni pohod, katere se udeležite vsi ljubljanski in okoliški telovadci. Opozorite vse člane, da se te skušnje sigurno udeležite.

○ Jutrišnjega izleta v Crngrob se morejo poleg članov križarske kongregacije samoobsebi udeležiti tudi njih rodbine kakor tudi somišljeniki in prijatelji družbe. Kdor izmed doslej neprijavljenih bi še hotel računati na skupno kosilo, se mora takoj ob dohodu jutranjega vlaka na škofojloško postajo javiti pri družbinem vodstvu.

○ Telovadni nastop v Lichtenurnovem zavodu odpovedan. Vслед nenadnega poročila o sklepu šol. leta dne 25. junija in ker gojenke zato ta dan že odhajajo iz zavoda, odpade napovedani telovadni nastop v Lichtenurnovem zavodu v nedeljo 26. junija.

○ Lep zgled. Gospa Stupica, soproga znanega veletrgovca z železnino v Ljubljani, je imela služkinjo, Katico Hribar, ki je po 4 letih službovanja težko zbolela. Za časa njene bolezni ji je, dokler je bila pri njej doma, stregla z največjo požrtvovalnostjo, nato pa jo po nasvetu zdravnika radi temeljitejšega zdravljenja sama odpeljala z lastnim avtom v bolnico. Tam jo je večkrat obiskala, ter za njeno ozdravljenje celo romal k Materi Božji na Brezjah. Bog pa je hotel drugače in dotična revica je podlegla. A tudi po smrti krščanska gospa ni mogla pozabiti svoje služkinje — darovala ji je krasen venec, mnogo cvetic ter se spomnila njene duše s sv. mašo. Na zadnji poti je spremljal revno služkinjo cela rodbina Stupica. Zares lep, posnemanja vreden zgled krščanske gospe.

○ Sporazum v zadevi cestne železnice. Vladni komisar mestne občine objavlja na mestni deski na magistratu, da se je dosegel med mestno občino in »Kleinbahngesellschaft« sporazum, po katerem kupi mestna občina dve tretjini delnic družbe za ceno 2 milijonov dinarjev in bo v ta namen najela posojilo.

○ Krekovei! V nedeljo dne 26. t. m. ob 6 zjutraj imamo sv. mašo na Rožniku. Pri sv. maši poje društveni pevski zbor ljubljanske podružnice. Pridite vsi polnoštevilno.

○ Trgovine na Vidov dan. Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča članstvo, da bodo trgovine v torek, dne 28. t. m., na Vidov dan zaprte le za časa slovesne službe božje, to je od 10. do 11. ure predpoldne. Na praznik sv. Petra in Pavla, v sredo, morajo biti trgovine zaprte. — Načelstvo.

○ Vpisovanje v pomožno šolo se vrši v soboto, 2. julija t. l. od 14. do 16. ure popoldne na Cojzovi cesti št. 5.

○ Proda se danes popoldne ob poltreh hišna oprava v Ilirski ulici 27.

○ Polaganje kablo. V Hilšerjevi in Knežji ulici ter po Turjaškem trgu polagajo kabel električne napeljave. Pri kopanju jarka v Knežji ulici ter po Turjaškem trgu polagajo kabel električne napeljave. Pri kopanju jarka v Knežji ulici je delavce zelo oviral temelj nekdanjega turjaškega in knežjega dvorca. Temelj je še prav dobro ohranjen in obstoji iz velikih kamenitih kvadrov.

○ Tatvine. Gospa Jakobina Levonikova, stanujoča na Mestnem trgu št. 6, je prijavila policiji, da ji je bilo ukradenega več boljšega perila, v vrednosti 1130 Din. — Koscu Antonu Rijavcu je neki njegov tovariš odnesel 110 Din gotovine. Tatu je opazila neka tretja oseba in so ga že izsledili. Tat zanika dejanje.

○ Fingiran roparski napad. V četrtek ponoči je začel stražnik blizu Tehnične srednje šole obupne klice na pomoč. Ko je stopil na travnik, je opazil tam neko čudno postavo, ki se je navidez zvižala v strašnih bolečinah. Možakar, malo v rožicah je bil, je prišel stokat, da ga je napadla večja družba, ga pretepla in mu ukradla žepno uro. Ko je stražnik privedel možakarja na stražnico, so ga zaslišali, obenem pa kmalu spoznali, da se je mož malo preveč nalezl božje kapljice ter da si je povest o roparskem napadu gotovo izmislil. In res, včeraj opoldne je pritekel mož na policijo in prosil, naj ne jemljejo njegove izjave preveč za resno, ker je bil pač pijan.

○ Mestni magistrat razpisuje oddajo zidarskega in tesarskega dela za napravo ograje pri stanovanjski skupini 13 hišic za Bežigradom. Ponudbe je vložiti do 1. julija 1927 ob 11. uri dopoldne pri mestnem gradbenem uradu. Ofertalni pripomočki se dobe istotam.

○ Specialna trgovina dunajskih bluz, otroških obleke, Kristofli-Bučar, Stari trg.

Maribor

MARIBORSKI VOLIVCI

Pri pregledovanju volivnih imenikov za mesto Maribor se je opazilo, da ni vpisanih veliko število naših volivcev. Celotno nek občinski svetnik in večje število znanih starih Mariborčanov ni vpisanih. Posebno pa manjkajo v imeniku mladi možje, ki so se vrnili od vojakov, in taki, ki so se pred dobrim pol letom priselili v Maribor. Nadalje manjkajo skoro vsi volivni upravičenci, ki so šele tik pred 15. junijem 1927 dosegli starost 21 let. Na seji širšega in ožjega odbora Slovenske ljudske stranke dne 23. junija se je ugotovilo v imenikih veliko število pomot. Da ne bodo ostali volivci dne 11. septembra brez volilne pravice, poziva podpisano tajništvo, da se naj vsi naši volivci in zaupniki zglašijo takoj, ko čitajo ta poziv, v Tajništvo SLS za mesto Maribor, Koroška cesta št. 1 (prilicje). Med uradnimi urami od 9 do 12 in od 3 do 6 so tam našim volivcem in zaupnikom na razpolago volivni imeniki, da lahko vsakdo vidi, ali je vpisan ali ne. Opozorite na ta poziv vse naše. Kdor ni vpisan, naj pripravi v Tajništvo domovnic ali delavsko knjižico, krstni list, zglasilni list ali kako drugo listino. Zadnji čas za reklamacije je v torek, dne 28. junija.

Tajništvo Slov. ljudske stranke za mesto Maribor.

□ Slavnost v čast Srcu Jezusovemu. V petek in soboto zjutraj ob pol šestih in zvečer ob osmih so slavnostni govori ob priliki slovesne posvetitve vseh kat. org. Srcu Jezusovemu. V nedeljo ob pol šestih je skupno sv. obhajilo s sv. mašo in govorom. Popoldne ob četrti na tri odhod iz Omladinskega doma vseh društev z zastavami v baziliko Matere milosti, blagoslovitev kipa Srca Jezusovega, sklepni govor, posvetitev Srcu Jezusovemu z zahvalno pesmijo. Ob štirih slavnostna akademija v Götzovi dvorani. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

□ Moški zbori mariborskih pevskih društev se vabijo, da sodelujejo pri odkritju spomenika padlim vojakom na Vidov dan. Skupna pevska vaja se vrši v ponedeljek, dne 27. junija ob 20 v pevski sobi Glasbene Matice (Union). Gašparič.

□ Širši in ožji odbor SLS za mesto Maribor je imel dne 23. junija zvečer sejo, na kateri so podali poročilo poslanec Fr. Zebot, obl. odbornik dr. Veble, obl. poslanec Kores, občinski svetnik Domiter in drugi. Ožji sestanki po okrajih se vršijo dne 24. in 25. junija, tako da bo organizatorično delo te dni v glavnem končano. Med našimi možmi je opažati izredno delavnost in živahnost.

□ Demokrati in socialisti se kljub prisrčnemu prijateljstvu, katerega vedno naglašajo, vendarle včasih pogledajo kot pes in mačka in marsikdo se tudi, kako bo to bratstvo, kadar se ti med seboj še formalnopravno pobratijo. Na četrtkovi občinski seji je bilo opaziti, da je g. Bahun čisto ostro nastopal proti predlogom gospoda Lipolda. Potem so švigali od desne na levo karajoči pogledi, ki so g. Bahuna zopet spravili v oficijelno potrebno razpoloženje. Kadar stopi dvojica v kompanijo, morata oba imeti razčistene račune, socialisti in demokrati pa drug pred drugim skrivajo svoje načrte, in posledica tega bo najbrže predčasni konkurz te družbe.

□ Štrajk zdravnikov v mariborski bolnici. Enako kot v Ljubljani, so tudi mariborski zdravniki-volonterji, ki vrše svojo prakso v bolnici, izročili spomenico ravnateljstvu bolnice, v kateri slikajo svoj obupni položaj. V

slučaju, da ne dobe do nedelje pozitivnega odgovora, so nameravali stopiti v štrajk, ki bi bil za mariborsko bolnico naravnost katastrofalen, ker bi prišla v poštev za vršitev službe v bolnici samo dva zdravnika poleg primarijev. Mariborska bolnica je sedaj naravnost prenapolnjena, v kirurgičnem oddelku leže po trije bolniki na 2 posteljah, drugi so zopet dobili prostor samo še na nosilnicah, mnogo slučajev pa je bilo zavrnjenih. Zdravniki so prisiljeni, da odpuščajo iz bolnice napol ozdravele bolnike, samo da dobe mesto za druge, težje slučaje. Kam bi bolnica prišla, ako ostane naenkrat brez večine zdravnikov, je vsakomur jasno. Vodja bolnice g. primarij dr. Derovšek se je radi tega nemudoma obrnil na veliko županstvo ter posredoval, da se upravičene zahteve zdravnikov-volonterjev upošteva. Dobil je zagotovilo, da je ministrstvo za zdravje uvidelo težak položaj mladih zdravnikov ter bo njihovim zahtevam v najkrajšem času ugodilo. Tako bo mariborska bolnica obvarovana pred korakom, ki bi imel nedogledne posledice.

□ Kako je z izletniškimi vlaki? Hvalevredno je, da je železniška uprava vpeljala izletniške vlake na progi Maribor—Prevalje in turisti so ji zelo hvaležni. So pa še nekatere nejasnosti, katere mora želez. ravnateljstvo pojasniti. Za daljše ture nad Dravogradom veljajo izletniške karte že v soboto in za povratek v ponedeljek. Ni pa določeno, za katere vlake veljajo izletniške cene v soboto, ali samo za jutranjega, ki odhaja iz Maribora ob 5.38, ali za št. 1714 ob 13.18, ali za 1715 ob 18.37. Enako ni jasno, kateri vlak v ponedeljek velja za izletniškega za povratek. Najbolje bi bilo, da bi za vse navedene vlake v soboto in ponedeljek veljale izletniške cene, da bi bili turisti bolj neodvisni.

□ V Studencih pri Mariboru se letos slovesno proslavi 50 letnica obstoja deške šole. Priprave za to proslavo so v polnem teku in sodelujejo pri njih vsa krajevna kulturna in humanitarna društva s hvalevredno vneto. Proslava bo v soboto 2. in v nedeljo dne 3. julija in sicer po sledečem sporedu: V soboto zvečer bakljada po Studencih. Po bakljadi pa mladinska predstava s pevskimi in telovadnimi točkami. V nedeljo popoldne slovesna sv. maša. Po maši ogled šolske razstave. Popoldne ob 15. uri velika ljudska proslava pri deški šoli s pogostitvijo vseh šolarjev, z godbo, peptjem, telovadbo in pristo zabavo. Nadejati se je številnega obiska od strani domačinov, kakor tudi od vseh tistih, ki so v tem polstoletju obisovali to šolo, pa čeprav ne žive več v Studencih. Tudi bivše učiteljstvo bo po možnosti gotovo obiskalo prireditve.

□ Smrtna kosa. V noči od 23. na 24. t. m. je po daljšem bolehanju umrl v 53. letu starosti g. Friderik Pletershek, okrajni tajnik in ekonom pri velikem županstvu v Mariboru. Pogreb pokojnika se vrši v nedeljo 26. t. m. ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

□ Družinsko slavnost, in sicer dvojno, obhaja danes v soboto znani črkoslikar g. Gustav Philipp. Imenovani slavi 70 letnico rojstva in 25 letnico, odkar izvršuje v Mariboru svojo obrt. Kljub visoki starosti je g. Philipp še

vedno sveže čil in še vedno zelo delaven. Poleg svojega dela pa je našel vedno tudi časa za društvo katoliških mojstrov, pri katerem je delaven član. K njegovi družinski slavi mu iskreno čestitamo!

□ Privatna eksploatacija gledališča? Naše gledališče je bilo in bo ostalo v stalni krizi. Zato se iščejo izhodi iz te na vse strani, vendar ni najti prave poti. Ni čuda, da je med drugimi predlogi padel tudi ta, da naj se da gledališče v privatno eksploatacijo, pa bo takoj aktivno. Ta predlog pa seveda trenutno ni bil obravnavan, ker se ni nikdo javil, ki bi vzel gledališče v svoje roke. Zanimivo pa je, da se trenutno o tem načinu ureditve največ govori v krogih, ki smatrajo, da je kljub umetnostnemu pomenu gledališča važno predvsem tudi njegovo gospodarsko vprašanje. Poleg tega pa vsakdo ve, da podjetje v privatnih rokah vse drugače posluje kot po različnih uradnih upravah. V Mariboru je bil za to dokaz mestni kino, sedaj Apolo kino.

□ Vajeniška in pomočniška razstava. Odbor obvešča vse razstavljalce, da bo razdelitev nagrad, diplom in priznanic dne 10. julija 1927, ker radi nepričakovanih zaprek ni mogoče istih dodeliti že to nedeljo, kot je bilo javljeno. — Odbor.

□ Iz državne službe. Kanclist g. Milan Okorn, pridržen velikemu županstvu v Mariboru, je bil vpoklican na službovanje v ministrstvo notranjih del.

□ Sprejem v prvi letnik državnega ženskega učiteljskega v četrtek dne 30. junija t. l. od 8—12 v uradnih prostorih zavoda.

□ Malo so se pomotili. Z ozirom na notico pod tem naslovom, priobčeno 19. t. m. v št. 136 našega lista smo prejeli sledeči popravek: »Ni res, da je »Sokol« sodelovanje pri prireditvi »Jadranske straže« dne 16. t. m. odpovedal, res pa je, da od vsega početka radi lastnega sokolskega zleta v Slovenjgradec, ki je bil istega dne, ni mogel na sodelovanje pristati. S spoštovanjem za odbor: Starosta: dr. Boštjančič, tajnik: Ime nečitljivo.

□ Dokaz bede penzionistov. Včeraj dopoldne se je zgradil nezavesten v stolnici Fric L. iz Einspielerjeve ulice. Je penzionist z 200 dinarji mesečne pokojnine...

□ Zgradba novih mestnih hiš v Smetanovi ulici zelo naglo napreduje. V najkrajšem času bodo vse stavbe pod streho, nato pa se prične z ureditvijo notranjih prostorov. Do jeseni morajo biti nove hiše gotove za ureditev strank.

□ Obstoj borze dela osiguran do konca leta. Borzo dela v Mariboru je dosedaj v glavnem vzdrževala mariborska občina. Med borzo in občino obstoja pogodba, ki poteče zadnjega junija. Ker pa je borza dela v Mariboru res nujno potrebna, je občina sedaj podaljšala pogodbo do 31. decembra t. l.

Celje

□ Somišljeniki iz Celja! Potrebno jo, da do 30. junija t. l. vsi sodelujete s tajništvom SLS, da popravimo volivne imenike. Javite tajništvu takoj vse one, ki so morda že v volivnih imenikih, pa nimajo več volilne pravice, ker so se odselili ali so obsojeni na iz-

Dober dan

polepša Vas

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

Ta krema medlo prirodne barve naj se uporablja vsako uro, ker jo koža popolnoma upija. Ona je zmeraj nevidljiva, deluje vedno, ona je tajnost lepote.

Se ne svetí, ne maže

Elida Creme de Chaque Heure

gubo državlanske časti, ali so pod skrbstvom, v konkurzu ali pa so umrli. Prav tako je še cela vrsta mož, ki imajo sicer veljavno pravico, pa se ne pobrigajo, da bi prišli v volivni imenik. Javite imena in naslove takoj tajništvu, Cankarjeva 4.

Okoliška organizacija SLS ima sejo širšega odbora jutri, v nedeljo 26. junija dopoldne po sedmi maši pri Belem voluc.

10. julij 1927. Manifestacija mladinskega programa kot ga zastopa orlovstvo, bo prireditve celjske in mariborske ekspoziture dne 10. julija t. l. v Celju. Služba božja in javni telovadni nastop sta dva pola orlovskega dela, ki bosta ta dan našla zunanji izraz v celjski prireditvi. Meščani in širša celjska okolica se bo tej mladinski manifestaciji pridružila v prepričanju, da je delo mladine vredno ljubezni, podpore in občudovanja.

Širši pripravljalni odbor za orlovski nastop dne 10. julija t. l. ima sejo danes, v soboto, 25. julija 1927, ob osmih zvečer v pisarni celjske orlovske ekspoziture, Cankarjeva 4. — Seje se udeležita tudi delegat in delegatinka OZ iz Ljubljane.

Vandalizem. V noči od četrta na petek je nekdo zalučal v kip sv. Jurija na novi vili polkovnika v p. g. Lemača v Aškerčevi ulici steklenico, napolnjeno z železnatim lakom. Steklenica se je razbila čez novi kip in počrnila tudi steno. Nimamo dovolj ostrega izraza, da bi ta vandalski čin obsodili. Obsoja ga ogorčeno občinstvo, ki se zbira pred kipom in ne more verjeti, da so v Celju ljudje, ki na tak hudobni način kažejo svojo nekulturnost. Kakšen motiv je mogel biti tej surovini merodajen, da se je znesel nad lepim kipom, bo gotovo dognala preiskava, ki bo — upamo — stroga in hitra. Javnost meni, da je storilec eden iz tistih, ki se zgražajo nad vsem, kar ne diši po njihovem edinozveličavnem ultranacionalizmu. Ga. Lemačeva je namreč Angležinja in napis nad kipom je v angleškem jeziku. Storilec najbrž ne zna ločiti med angleškim George in nemškim Georg, pa je začutil kanibalsko-neumno potrebo znesti se nad neslovanskim napisom.

Mestno gledališče v Celju. Jutri, 26. junija t. l., ob treh popoldne gostuje v Celju ljubljanska opera in vprizori G. Rossinijevega »Sevilskega brivca«, buffo-opera v dveh dejanjih. Dirigira operni kapelnik g. A. Neffat. Vloga Rosine poje kot gost g. Lovsetova, grofa Almaviva kreira g. Banovec, učitelja glasbe Bazilija g. Betetto, ostale vloge pa so v rokah gđ. Potučkove in gg. Zupana, Janka, Šubla in Perka. Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar & Leskovšek in jutri na dan predstave pri gledališki blagajni, ki bo odprta od poltrih dalje. Konec predstave je še pred šestimi in ima okolica tedaj najlepšo zvezo. — Zeleti je zelo, da bi Celjani ne zamudili redke prilike visokega glasbenega užitka in bi predstavo v obilnem številu posetili.

Orglarska šola v Celju priredi na god sv. apostolov Petra in Pavla v minoritski cerkvi v Ptuj cerkveni koncert, pri katerem bo predvidoma sodeloval tudi violinski mojster ravnatelj g. Sancin. Podrobnosti še objavimo.

Na krsto Ludvika Lajniča je celjska SLS položila lep venec. Pogreba, ki se je vršil v četrtek popoldne na okoliško pokopališče, se je udeležilo zelo število somišljenikov SLS in s tem hotelo vsaj skromno pokazati svojo hvaležnost za zvestobo pokojnika.

Izlet. Celjsko godbeno društvo železničarjev priredi 29. junija celodnevni izlet z godbo na goro Ojko. Odhod iz Celja z vlakom ob 4 uri 15 minut do Polzele. Na gori Ojki bo maša in med mašo svira godba. Popoldne koncert v Braslovčah. Povratek z zadnjim vlakom ob 21. uri 19. min. Voznja je polovična. Vabljeni so vsi prijatelji godbe. Zamudniki se lahko pripeljejo tudi z drugim vlakom, ti pa nimajo polovične vožnje. V služaji slabega vremena se izlet preloži na poznejši čas.

Ptuj

Zrelostni izpiti, ki so se pričeli s 13. junijem so se končali pod predsedstvom ravnatelja dr. J. Komljanca dne 22. junija. Izpit je položilo 11 kandidatov in sicer: Budan Julij, Ferlan Tomaž, Horvat Stanko, Jamšek Stanko, Kavčič Skalko, Močnik Matevž, Munda A., Abram Angela, Orešnik Franc, Smodič Emilija, Sok Franc. Trije kandidati so bil zavrnjeni za jesenski rok, za celo leto ni padel nobeden.

Velika poverba v mestnem uradu. Leta 1922. v socialistični eri je bil na tukajšnjem magistratu nastavljen Milan Menoni kot uradnik v mestni upravi. Kmalu je dosegel blaginjsko mesto, kjer je že po 3 mesečnih službi pričel s ponarejanjem števil v izdatkih, tako je iz 3 naredil 8, iz 6 zaobrnil 9. Moč je imel početkoma plačo 700 Din, sedaj 1600 Din. Prilika ponarejanja je bila vsled neurejenega knjigovodstva olahkočena. Te manipulacije so se ponavljale leto za letom do prejšnjega tedna, ko je župan nepričakovano izvedel revizijo blagajne s pomočjo strokovnjaka g. Kasperja ravnatelja v Mestni hranilnici. Že takoj prvi dan so zasledili deficit v znesku 31.000 Din. V zgodnjih jutranjih urah drugega dne je Menoni hitro prenehal potrebnosti podatke, toda revizijska komisija je našla takoj netočnost in ugotovila ponarejanje števil. Izdan je bil nalog ljubljanski policiji, da aretira Menonija, ki je med tem časom z vednostjo župana odpotoval v Ljubljano, kjer je hotel dobiti posojilo, da z njim krije primanjkljaje. Komisija je med tem ugotovila da znašajo poverjeni zneski že 260.000 Din. Priznal je, da je znesek do 250.000 Din poveril, da sedaj nima nobenega denarja in da njegova žena o tem ni vedela ničesar. Ker Menoni zatrjuje, da ni noben uslužbenec v mestnem uradu z njegovim deliktom zvezi, nastane vprašanje, kakšno je knjigovodstvo, ker bi po naši pameti tako visoki primanjkljaji ne smeli biti mogoči, zlasti ker je uradni prostor pri knjigovodstvu skupen. Po mestu vlada veliko razburjenje in v interesu pomirjenja zahtevamo od župana, da izvede strokovnjaki revizijo mestnega urada in celokupnega mesnega gospodarstva.

Novo meso

Živinski sejem v Kandiji. Na živinski sejem v Kandiji, dne 23. junija t. l. je bilo prignanih 184 volov in 71 krav. Prodalo se je malo, večinoma le v gospodarske svrhe. Nekaj so kupili tudi domači mesarji. Tujih kupcev ni bilo. Cene niso bile pretirane.

Tež s krvavim izidom. V nedeljo, dne 19. t. m. proti večeru je popivalo več fantov v gostilni Franca Kristana v Češči vasi pri Prečni. Radi ne- v gospodarske svrhe. Nekaj so jih pokupili tudi do- tepeža, pri katerem je sunil Albin Sušteršič Lev- steka z nožem v vrat in levi bok, Pluta pa trikrat v pleča. Poškodba obeh je težka. Levstek in Plut sta bila še isti večer odpeljana v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo. Sušteršič je bil prijavljen držav- nemu pravdnistvu v Novemestu.

Zapeljiva ciganka. Dne 18. junija t. l. zjutraj je zasačila orožniška patrula čehoslovaška podanika 20letnega Friderika Husaka in Fratiška Fejgala, ko sta šla spala v ciganskem taborišču Jankota Braj- diča v gozdu pri Težkivodih. Na vprašanje, kaj iščeta pri ciganih, sta se zagovarjala, da ju je lepota mlade ciganke Mici Brajdič zmotila, da sta pri ci- ganih ostala, kjer se jima pa ni slabo godilo. Oba sta bila radi potepušstva aretirana in oddana sodi- šču v Novemestu, kjer se bo njuna ljubezen do lepe ciganke gotovo nekoliko ohladila (ali pa ne).

Urhnika

Dve novi sveti maši. Prihodnjo nedeljo, dne 8. julija t. l. bo daroval v naši župni cerkvi prvo daritev sv. maše naš rojak, gospod Anton Hren. Teden pozneje, dne 10. t. m. bo pa pel novo mašo istom gospod Ciril Jerina. — Ljudstvo z velikim veseljem pričakuje tega najlepšega slavlja in se pripravljajo, da svoja nova svečenika dostojno sprej- me in počasti.

Vrhniški Amerikanci, ki so obiskali svojo staro domovino, so se vrnili skupno dne 18. t. m. v novi svet, ki jim je druga domovina. Želimo jim obilo sreče na poti!

Trbovlje

DEPOLITIZIRANA ZADRUŽNA ELEKTRARNA.

Po vojni so naši demokrate zadržano elek- trarno spravili na strankarsko pot. Vsako leto so volili v odbor izrazite demokrate. Zadruge so smat- rali kot nekakšno demokratsko lastnino in pristaje drugih strank so smatrali samo kot nekakšen pri- vesek, misleč, da si mora vsak šteti v čast, ako se sprejme kot člana zadruge. Ko je še po vojni za- druža počela prejemati tok od rudnika in so se mašinerije poprodale, so si demokrate obetali od zadruge vse mogoče.

V četrtek se je vršil občni zbor tega društva, ki je vse demokratske račune prekrizal. Že takoj po prečitanih zapisnikih je predlagal g. Krušič, da se dnevni red spremeni in se voli novo načelstvo in nadzorstvo. Po daljšem prekanju se sprejme predlog g. Zmavca, da se v načelstvo vrši samo izvolitev dveh dopolnilnih članov, nadzorstvo se pa celo na novo izvoli. Tako sta prišla v načelstvo g. Ignac Sitter in g. Anton Mervar. V nadzorstvo so bili pa izvoljeni gg. Avgust Jordan, Ivan Krušič, Ivan Orešnik, Franc Florenčin in Vinko Pavlin. Tako so v novem odboru zastopane vse stranke in se sme reči, da se je ta važna gospodarska zadruža s to volitvijo depolitizirala. Demokrate so se bran- nili na vse kriplje, a ni bilo pomoči, propadli so. Nazadnje je g. Režun še protestiral proti odpisu zamujenih obresti, naker je predlagal g. Klenov- šek, da se porabi ta denar za nabavo in napeljava lokalnega telefona, kar so vsi s ploskanjem pozdra- vili.

Po končanem občnem zboru smo se povpraš- vali, kako bi se končal, če bi ga ne vodil preizku- šeni pomirjevalec razburkanih strankarskih duhov, načelnik zadruge g. ravnatelj Vodusek. Ko smo že mislili, da ne bo izhoda iz kakšne debate, kjer so nastopale najekstremnejše osebe, je on mirno in z nasmehom vse pomiril. Zato je pa tudi žel na koncu hvaležen aplavz zahvale vseh navzočih.

✱ Izredno za naš kraj. Enajst dni ni pri nas nikdo umrl in to do sredo po noči ponesrečenega Deželaka. Ves mesec jih je pa umrlo do tega slu- čaja pet. Za naš kraj nekaj izrednega.

✱ Pogreb Deželaka bo danes v soboto po- popoldne ob 4. uri. Svojemu bivšemu članu zapoje »Zvonč žalostinke. Tovarišu-pokojniku in v tolažbo zaostalim, izkžemo s svojo udeležbo zadnjo čast.

✱ Klasifikacija mesa. Ker »Jutroč zagovarja način ocenitve mesa, mu priporočamo, da pogleda na seznam zaklane živine, kje se največ kolje prvo- vrstnega mesa in videl bo, da v Hrastrniku. Obrne se naj tudi na policijske in druge organe in izvedel bo o raznih nedostatkih, najboljše je pa, če bi se zanimal za uradni list št. 104-25, kjer bo videl, kaj je vse treba, da se ne bo javno kritiziralo. Tudi žige ima tam narisane.

Slovenska krajina

Podpora našim šolam. Kakor se doznava je prosvetno ministrstvo nakazalo dvema šolama 40 tisoč dinarjev državne podpore. Podpora dobila šola v Gornji Lendavi in šola v Serdici pri Murski Soboti, vsak po 20.000 Din.

Roko si je zlomil. Sin pismonoše v Beltineh je splezal na brešnjo. V precejšnji višini se je slu- čajno oprjel suhe veje, ki se je zlomila in on je priletel na tla. Zlomil si je levo roko.

Dopisi

V Polhovem gradu priredi na praznik sv. Petra in Pavla, 29. t. m. »Krajevni odbor Rdečega križa« popoldne ob 3. uri v gostilni Grašič veliko vrtno veselico s tombolo. Spored zelo obširen in zanimiv. Glavni dobilki tombole so: 1. lepo mlado govedo, 2. vreča moke št. 0, 3. lep koštrun, 4. velika gruda sladkorja, poleg tega še nešteto drugih prav lepih dobikov. — Z ozirom na lep namen društva se vsi prispevki hvaležno sprejemajo.

Petrovič. Osnovna šola v Petrovčah priredi šolsko slavo v Vodenikovi dvorani v nedeljo, 28. t. m. ob 15. uri. Spored tvorijo deklaracije, petje in bajna igra »Janko in Metka«. Vabljeni so starši in prijatelji dece.

Vedice. Zveza slovenskih vojakov, podružnica v Vodicah, priredi v nedeljo, dne 26. junija t. l. ob 3. uri popoldan v društvenem domu ljudsko dramo v treh dejanjih »Razvalina življenja«. Igrajo aka- demiki in učiteljstvo. Ker je čisti dohodek namen- jen za postavitev spomenika padlim faranom v svetovni vojni, se vljudo vabi k polnoštevilni ude- ležbi — Ojbor.

Braslovče. V zadnji številki »Domovine« se je zopet nekdo spotaknil ob naše tukajšnje zadruge, češ, zato so se ustanovile, ker je stara hranilnica bila preveč narodna. V odgovor za enkrat tole: Ali ste že pozabili na protektorat, na Jungschützen- hauptmann« in na nemške napise, ki se vidijo še

danes, na vojna posojila itd. Dobri možje, ki so še pri liberalni posojilnici — žal nam je za nje, da ne izpregledajo, so itak le bolj radi lepšega. (Kako se je pa vršil občni zbor?) Kdo bo plačal društveni dom, tudi skrbi Zvezavci »Domovino«. Če je dopisnik »Domovine« kaj požrtvovalen, naj on s pristaji zgradi sokolski dom, saj njegova po- sojilnica pri obrestih danih posojil dobro zasluži. Mi pa imamo hvala Bogu res požrtvovalne ljudi, kateri gradijo dvorano prosvetnega društva, neka- teri so naredili že 40 voženj kuluka. Tudi vino v tukajšnji zadruzi ne da »Domovine« miru, da se norčuje z blagoslovom. Pa povemo, da najboljša vino je pa v Braslovčah v zadruzi dobili. To pri- znajo tudi taki, ki »Domovino« berejo, »zadružno« vino pa pijejo. Če dopisnik »Domovine« še hoče kakšnega odgovora, pa le naj še kaj napiše v »Do- movinici«, potem bomo pa še kaj več povedali. Za naše ljudi so pa napadi v liberalni »Domovini« opomin, da naj držijo še bolj vkup kakor doslej in »naprednjaki« in »narodnjaki« bodo kmalu bolj ponižni.

Katoliški svet

Katoliška zveza fran- coske mladine.

Kot vsako leto, se je tudi začetkom tega leta vršilo v Parizu zborovanje Zveznega sveta takozvane »Association Catholique de la Jeunesse française«. Ta svet sestavljajo pred- sedniki krajskih in škofijskih zvez in on pre- gleda vsako leto dosežene uspehe in napravi načrt za bodoče delo.

Ta organizacija je že dolgo časa zelo pri- ljubljena in razširjena med kmetsko mladino. Sedaj pa dela posebno v dveh smereh: da bi prodrla med dijaštvo in pa med delavstvom.

Delo med dijaštvom ni novo in mora be- ležiti že lepe uspehe. Ponekod se vrše tako- zvan »dijaški dnevi«, kot v Normandiji, ali shodi akademikov in srednješolcev, kot v Pa- rizu ali tiho pridobivanje, kot na učiteljskih, ali metodično delo med učenci specialnih šol, kot n. pr. v Besançonu. Vsako leto prinese novih izkušenj, ki se dajo uspešno uporabiti v prihodnosti.

Nič manj resni niso naporji za organiziranje mladih delavcev. Tu je delo še celo potrebno, kajti lajška in komunistična propaganda med delavsko mladino je prav posebno agilna in se poslužuje vseh mogočih sredstev. Sedanji pod- predsednik Zveze Kanimerbocher je poročal, da obstoje v zelo številnih industrijskih krajih krajski ali lokalni delavski odbori, ki orga- nizirajo sistematično v sporazumu s predstavi- niki krščanskih strokovnih društev, ne da bi posegali v njih strokovni delokrog, propagando po pisarnah, delavnicah in tovarnah. Zlasti se vrši ta propaganda s pomočjo takozvanih sku- pin (équipes), ki lahko obstoje samo iz par članov, mladih vernih katolikov s posebno predpripravo in trdno moralno vzgojo. Te skupine imajo nalogo, da ustanavljajo med de- lavci »jedrišča«, ki so sposobna, da pridobi- vajo s svojim vzgledom, posredovanjem, po- žrtvovalnostjo simpatije, ki bodo prešle pola- goma od njih samih na njihove ideje. Tako upajo, da jim bo uspelo — in skušnja jim daje prav — zrušiti na eni strani predsodke, ki jih imajo delavci do katoličanstva, in jih na drugi strani odtrgati od komunističnih organizacij ter jih priversti v krščanske sindikate. S to svojo akcijo vpliva Zveza ne samo na delav- stvo, temveč tudi na delodajalce in na javna oblastva.

Kako veliko je zanimanje za to delo, se razvidi iz dejstva, da so postavili na dnevni red mednarodnega kongresa katoliške mladine za l. 1927. temo: Apostolat med delavsko mla- dino. Ta kongres se bo vršil sredi septembra t. l. v Lourdes-u in bo organiziran v velikem slogu: udeležili se ga bodo poleg velikega šte- vila Francozov zastopniki iz nad 30 drugih držav.

Zvezni svet je pretresal tudi uspehe mi- nulega leta. Ugotovil je, da je bilo na novo ustanovljenih 200 skupin. Sklenil je tudi, da naj postane stiki med vodstvom v Parizu in škofijskimi organizacijami tesnejši in jačji. Zato bo začel izhajati v nekaj mesecih tednik »Novo življenje« (La Vie Nouvelle). Za dr- žavni kongres v l. 1928. je določil razgovor o »katoliški akciji«. Slednjič je izrazil zbor svečano svojo udanost hierarhiji in sv. Očetu. —k

To in ono

TEGOVSKA POGODBA MED ČESKO IN OGRSKO.

v Budimpešti, 24. junija (Izv.) Spodnja zbornica je včeraj sprejela trgovinsko pogodbo med Ogrsko in Češkoslovaško.

PREKOCEANSKI POLET.

v London, 24. junija (Izv.) Stotnik Cour- tney se je v spremstvu svoje žene podal v Friedrichshafen, da tam prevzame letalo, s katerim bo letel čez Atlantski ocean in nazaj.

v Berlin, 24. junija (Izv.) Kakor poroča »Berliner Tagblatt« se Chamberlain in Levine ne bosta vrnila v Ameriko z aeroplanom, tem- več bosta skupno s svojima ženama 12. julija na parniku »Leviathan« odpotovala nazaj v Newyork.

POLOŽAJ NA KITAJSKEM.

v Šanghaj, 24. junija (Izv.) Generala Fengjusang in Čangkajšek sta sklenila zvezo proti severni vladi. Fengjusang je hankovski vladi brzojavno sporočil zahtevo, da mora ruski zastopnik Borodin nemudoma odpotovati iz Hankava.

NOVE VESTE SPORT.

Sredi maja so pričeli v Londonu s spor- tom nove vrste, namreč dirkanje psov hrtov za mehaničnimi zajci. Toda London ni prvi, ki je ta sport vpeljal, kajti dirkališča imajo že v Manchesteru, Edinburghu in drugih večjih mestih Anglije. Izvor pa ima ta sport seveda v Ameriki. Dirkališče mora biti ovalne oblike in »zajec« je na nekakem drogu, katerega go- ni mehanizem. Na startu je postavljenih toliko zabojev, kolikor psov starta, in kateri so skriti v teh zabojih. Na dano znamenje se prednji deli zabojev dvignejo vsi hkrati, »zajec« pri- ne leteti, psi pa za njim. Seveda »zajec« ne sme nikoli vjeti — to bi psi najbrže zame- rili — in na cilju pazijo na čas dirkanja. Da- ljava je navadno okoli 500 metrov. Dirke se vrše v White City stadionu, kjer ima prostora sto tisoč gledalcev. V silih jih gre pa v stadion tudi 120.000. Uredili so tako, da bo vstop do- stopen vsakomur in si bo to zanimivo tekmo ogledal vsak, kdor mara za sport. Tudi na drugem koncu Londona so priredili sličen pro- stor, ki je sicer precej manjši, kjer pa je pri- pravljeno nič manj kot 150 pasjih uče za pse. Dirke se vrše vsak večer v enem ali pa v drugem stadionu. Tudi stavi se veliko in ne- kateri trdijo, da celo več kot pri slabji udeležbi konjske dirke. Iz tega se bo razvil sport in taksiiranje vrednosti psov. Že za letošnjo sezi- jo je samo v Londonu določenih 40.000 funtov (11 milijonov dinarjev) za nagrade. Gojili bo- do čim več hrtov v upanju, da temu ali onemu prinese premoženje, saj je že letos določenih tisoč funtov (275.000 Din) za najboljšega hrt.

✱ Najmanjše morje. Najmanjše morje na svetu je Marmara morje. Pri jasnem vremenu se vidi iz vsakega mesta del obrežja.

✱ Največja morska globina. Križarka »Emden« je pred kratkim določila največjo morsko globino, ki znaša 10 km 430 m. Ta globina se nahaja v bližini otokov Filipinov.

✱ Velika pekarna. V znamenitem samo- stanu Sv. Gallen v Švici imajo peč, v kateri so mogli natenkrat speči 1000 hlebov.

✱ Zlato v morju. V morju je ogromna množina zlata. Ako bi ga mogli dobiti, bi znašala njegova teža 6000 milijonov ton. Tako so izračunali učenjaki.

✱ Najmanjši sesalec. Ob Črnem morju prebiva najmanjši sesalec, neka vrsta mišk, ki so manjše, kakor polovica mezinca.

✱ Judje na Portugalskem. Po zadnjem ljudskem šteju spada Portugalska med tiste dežele, kjer je zelo malo Judov. Našteli so jih namreč samo 322.

✱ Največji slap na svetu. V splošnem se smatra Niagara slap za največjega. V resnici pa je slap pri Schiraventi mnogo večji. Ta slap se izliva med Bombayem in Kap Como- rinom v Arabsko morje. Širok je približno 930 m. Navpična višina znaša 330 m. Najpreje pade slap 100 m globoko v kotu 45 stopinj, nato pa se med silnim bobnenjem in grme- njem izliva v 300 m globok prepad.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 24. junija 1927.

Višina barometra 308*8 m

Opazovanja	Baro- meter	Isplova v C.	Rel. vla- g.	Veter in brzina v m	Obla- čn- ost 0—10	Vrsta padavin		Moj- lja- nje	Vlaga- nje
						ob opazovanju	v mm de ža		
Ljubljana (dvorec)	7 766.5	15.6	92	E 2	10	dež	31.2	22.2	14.1
	14 763.6	21.9	53	SE 4	3				
	21 761.8	19.0	65	SW 2	5				
Maribor	766.2	16.0	91	SE 4	3	dež	12	17	9
Zagreb	766.8	16.0	74	E 2	9	dež	7	24	12
Belgrad	766.0	18.0	77	NW 2	6	dež	6	33	33
Sarajevo	764.8	19.0	65	mirno	5			32	15
Skopje	762.6	25.0	44	EW 1	2			33	17
Dubrovnik	761.4	25.0	43	ESE 4	2	dež	1	27	16
Split	762.0	25.0	48	NE 10	0			31	23
Praga	764.8	—	—	WSW 4	0			22	11

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za 25. junija: semintja oblačno, lokalne nevihte, tempera- tura se zviša; kesneje zopet nevihte in nasto p hladnejšega vremena z zapadnimi vetrovi.

Gospodarstvo

Razvoj tekstilne industrije.

Ze večkrat smo omenili, da se tekstilna industrija v Sloveniji zelo ugodno razvija, kakor tudi v ostali državi. Ne samo carine, tudi razvoj naše domače industrije je povzročil, da je uvoz bombažnih tkanin padel od 16.000 ton na 13.000 ton v letu 1926. Uvoz v tekočem letu znaša nekaj nad 1000 ton mesečno (za marec t. l. še nimamo podatkov). Sicer pa moramo ob tej priliki zopet opozoriti, da se rezultati naše zunanje trgovine za posamezna leta objavljajo z veliko zakasnitvijo. Tako še danes nimamo popolne statistike za leto 1926. Lani smo prejeli statistiko za 1925 šele v drugi polovici. Poleg tega se pa marsikaj podatki ne sestavljajo tako, da bi dajali pravilno statistiko. Tako n. pr. je uvoz umetne svile izkazan skupaj z odpadki od umazane svile. Pri statistiki bombažnih tkanin bi bilo umestno deliti jo na surovo in beljeno. Zato opozarjamo na te nedostatke glavno ravnanje carin in posebej njegov statistični oddelček.

Danes je najbolj razvita v naši državi bombažna industrija. Po naših statističnih podatkih imamo v celotni državi 113.000 vreten ter 5800 stavov. Bombažna industrija zaposluje 9000 delavcev. V Sloveniji imamo v dveh predilnicah 59.000 vreten ter v 5 tkalnicah 2200 stavov; v bombažni industriji je zaposlenih 3500 delavcev.

Centri bombažne industrije v Sloveniji so Trzin, Ljilja, Maribor, Kranj in St. Pavel pri Preboldu.

Kakor smo že pretekli mesec poročali, se v Kočevju že gradi nova bombažna tovarna, ki bo imela par stotin delavcev. Mariborske tekstilne tovarne nameravajo razširiti svojo belilnico in spretnost. Razširila bo svoj obrat tovarna platnenih izdelkov v Jaršah. Tudi Jugočeška tovarna bombažnih tkanin se vedno bolj razširja. Kakor bomo nadalje, je začela tudi Jugočeška izdelovati predmete iz umetne svile predvsem tkanine, ki pridejo v kratkem na trg. Te tkanine že tle in jih bo nadalje obdelala v svoji tiskarni. Tako bo zopet odpadel uvoz takih predmetov in naša trgovina se bo izboljšala.

Nadalje poročajo o ustanovitvi nove tkalnice za preproge v Vukovaru. Ver. št. Textilwerke, ki so v ozki zvezi z Jug. Mautnerjem, nameravajo v Jugoslaviji ustanoviti tiskarno za katan.

V Subotici se pripravljajo ustanovitev nove pletilne industrije, katere kapaciteta bo večja kakor vseh ostalih takih industrij, ki so zlasti v Ljubljani znane. Omenjamo samo tovarni Hribar in Kunc.

Za pletilno industrijo se uvažajo iz inozemstva ob priliki takih ustanovitev samo stari stroji, čeprav bi bilo v gospodarskem oziru želeli, da se uvažajo novi, moderni stroji. Tako je n. pr. Romunija prepovedala uvoz starih strojev.

Izboljševalna industrija (Veredelungsindustrie) v naši državi zelo lepo napreduje. Skoro vsaka večja tovarna ima belilnico in spretnost za svoje izdelke, so pa tudi belilnice in tiskarne, ki obdelajo in dajo večjo vrednost produktom ne samo svoje tkalnice, ampak celo surovo tkanino uvažajo. Ta panoga bombažne industrije je vredna vsega uvaževanja. Kajti za njo se bodo kmalu gradile nove predilnice in tkalnice, ki bodo oddajale surovine tem industrijam v nadaljnjo obdelavo. Kmalu bodo belilnice in tiskarne v naši državi v stanju pokriti vse potrebe cele države, kar mora biti cilj pametne gospodarske politike. Največji podjetji te stroke sta: za beljenje »Tovarna za pamučno industrijo« v Zagrebu; produkcija 6 milijonov metrov letno beljenih tkanin ter Jugočeška tovarna bombažnih tkanin, ki so s 3 tiskarskimi stroji (z vsemi zraven spadajočimi stroji ter barvno produkcijo letno ca. 10 milijonov metrov

tkanin. Nadalje imajo svoje belilnice tudi Glanzmann & Glasner, Doctor in drug - Maribor, Dugares, Belgrajska tekstilna industrija in druge. Mariborska tekstilna tovarna ima v Mariboru belilnico, dočim je tkalnice v Varaždinu.

Tej panogi industrije bi morala gosp. politika posvečati vso pažnjo. Carinska zaštita za beljeno in tkano blago ni v pravem razmerju s carino na navadne surove tkanine, dočim znaša n. pr. v Češkoslovaški za beljeno blago 40 odstot, za tkano 110 odstot, več kakor za navadne tkanine.

Tovarna aeroplanov in avtomobilov v naši državi. V naši državi imamo 3 podjetja, ki nosijo naslov »tovarna aeroplanov«. 1 v Novem Sadu (Ikarus), 2 v Belgradu (Vlačkovič in Rogožarski). Kakor sedaj javljajo, namerava znano podjetje Walter ustanoviti v družbi z eno belgrajsko firmo tovarno za aeroplane, ki bi tudi izdelovala avtomobile. Aeroplane bi izdelovali tudi za naše vojno ministrstvo.

Ustanovitev priv. hip. banke v Belgradu. Kakor javljajo listi, namerava neka ameriška finančna skupina ustanoviti v Belgradu za celo državo privatno hipotekarno banko.

Sindikati proizvajalcev ferosilicije. Z Dunaja poročajo, da je dne 15. t. m. ustanovljen sindikat proizvajalcev ferosilicije. Kolikor je nam znano, izdeluje ferosilicijo Bos. elektr. družba v Jajcu in je s to produkcijo začela tudi tovarna za dušik v Rušah. Omenjene vesti o jugoslovanskih producentih ne omenjajo ničesar.

Borza

Dne 24. junija

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.485—13.515, Italija 824 176 do 826 176 (322.85—324.83), London 275.90—276.70 (276—276.80), New York 56.70—56.90 (56.70—56.90), Pariz 222.25—224.25 (222.29—224.29), Praga 168.20 do 169 (168.20—169.20), Dunaj 7.998—8.028 (7.999 do 8.029), Curich 10.935—10.985 (10.935—10.985), Amsterdam 22.78—22.84 (22.75—22.84).

Curich. Belgrad 9.13 (9.135), Pešta 90.55 (90.50), Berlin 123.12 (123.09), Italija 29.65 (29.65), London 25.235 (25.225), New York 519.625 (519.50), Pariz 20.345 (20.3375), Praga 15.395 (15.395), Dunaj 73.10 (73.10), Bukarest 8.09 (8.10), Sofija 3.76 (3.70), Varšava 58 (58), Amsterdam 208.17 (208.50), Madrid 83.10 (88.86).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.46—12.50, Kodanj 189.05—190.25, London 34.445—34.545, Milan 40.565—40.665, New York 709.15—711.05, Pariz 27.77 do 27.87, Varšava 79.23—79.51. — Valute: dolarji 706.30, lira 40.52, dinar 12.43, češkoslovaška krona 20.985.

Praga. Devize: Lira 199.50, Zagreb 59.15, Pariz 131.70, London 163.45, New York 33.61.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 7 odst. invest. posoj. 84.50 den., vojna odškodnina 343—344, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 98—100, zaklj. 98, Prašedionna 850 den., Kred. zavod 160—170, Vevče 138 den., Slavbna 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb. 7 odst. invest. posoj. 84—85, agrari 49.50—50, vojna odškodnina 842—843, julij 344.50, zaklj. avg. 346—347, Hrv. esk. 94—94.50, Hipobanka 59.50—61, Jugobanka 90—92, Prašedionna 850, Ljublj. kreditna 150—155, Sečera 505—510, Slavonija 19 zaklj., Trbovlje 470, Vevče 138—142, Dunaj. Don.-savski-jadr. 76.95, Zivno 88.50, Alpine 40, Trbovlje 58, Leykam 11.03, Jugobanka 11.50, Hip. banka 7.40.

BLAGO.

Ljubljana. Tendence za les čvrsta za fiksne dimenzije, za dež. pridelke neizpr. zaklj. les 3 vag.

Dne 10. julija 1927 velik orlovski nastop celjske in mariborske Ekspoziture v Celju.

Sport

Letalski miting v Ljubljani.

Cenjeno občinstvo naprošamo, da se letalskega mitinga v kar največjem številu udeleži, ker je to edina prireditev te vrste, ki se je do sedaj vršila v Ljubljani, obenem pa tudi nekaka javna preizkušnja o kvaliteti naših letalcev. Uverjeni, da bo vsakdo z veseljem pozdravil naše zračne heroje, cenjeno javnost opozarjamo, da prileti zagrebška grupa, obstoječa iz 3 avionov danes zjutraj ob 9 uri na vojaško vežbališče. Ako se more kdo odtegniti vsakdanjemu opravilu, naj prileti k pozdravu. Novosadska grupa, obstoječa iz 5 avionov pa prileti danes popoldne okrog 4 ure. Točna navodila bodo afiširana še pravočasno na deskah naših dnevnikov. Prosim, da se tega prileta udeleži čim več publiki, ker bosta z novosadsko grupo priletela tudi indijska letalca ing. Sondermayer in poročnik Bajdak.

Opozarjamo na predprodajo vstopnic, posebno pa na glavno prodajo na kolodvoru, da si že sedaj vsakdo nabavi tudi vozovnico, ki ga opravičuje do polovične vožnje na Aerodrom, da ne bo zadnji hip pred odhodom vlaka prevelikega navala.

Na letališču samem bodo funkcionarji Aero-kluba nosili posebne snake, in to načelniki oddelkov in glavni odbor jugoslovanske trobojnice z napisom, reditelji-voditelji z zelenimi znaki, ostalo rediteljstvo z belimi znaki. Fotografirani, ki so dobili dovoljenje za slikanje na aerodromu, imajo pravico do svobodnega kretanja le, ako so drgnili tudi bel trak z napisom »Foto«, ki jim služi kot javna legitimacija za fotografiranje. Samo pooblaštilo, ki ga je izstavil tajnik Aero-kluba, ne zadostuje.

Vsak udeleženec mora nositi vstopnico vidno, ker bo v nasprotnem slučaju neprestano nadlegovan od letiških patrulj, ki bodo kontrolirale posetnike. Prosim, da občinstvo vse predpise točno izpolni, ker bo ob velikem navalu sicer težko vzdržati red. Vse ev. nepopolnosti, ki bi se pri vzdrževanju reda pokazale, prosimo, da občinstvo uredi s svoje strani.

Na letališču se bo nahajalo 6 paviljonov z miznim prigrizkom in pijačami. Opozarjamo občinstvo na to, da bo Aero-klub postregel s prvotnimi pijačami po najzmernejših cenah.

Prireditev se izvrši tudi v slučaju, da bi bilo malo vetrovno ali oblačno, če le ne bo posebnih padavin. V slučaju, da bi bila nevihta in da bi bilo radi slabe udeležbe s strani občinstva letenje prepredeno, se odloži miting na dan kasneje t. j. na ponedeljek 27. t. m.

Zbirališče onih, ki so zadeli številko za brezplačen let, je pri čuvajnici št. 628. Nadaljnja navodila da tamkaj službujoči reditelji.

Prometna navodila Aero-kluba za dan mitinga dne 26. junija.

Občinstvo obveščamo, da je prometno ministrstvo odobrilo z odlokom vsem posetnikom aeromitanga polovično vožnjo z vseh postaj naše države do postajališča Devica Marija v Polju in nazaj. Vsak posetnik naj kupi cel vozni listek do te postaje in naj shrani istega za brezplačni povratek v domočo postajo. Kot izkaznica za povratek mu služi vstopnica za miting. Oni posetniki, ki bi ne bili direktno odpravljeni do Device Marije v Polju, bodo lahko dokupili v Ljubljani na gl. kolodvoru pri posebni blagajni (pri izhodu) nadaljnji vozni listek do Dev. Marije v Polju in nazaj, morajo pa pri povratku izkazati se z obema voznima kartama in z vstopnico za miting.

Ravnateljstvo drž. žel. je uvedlo poleg obstoječih vlakov iz Ljubljane, glavni kolodvor, na letališče in nazaj 3 posebne vlake. Njih vozni red je sledeči: Prvi posebni vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 14. uri 35 min.; drugi ob 15. uri 10 min. in tretji ob 15. uri 35 min. pop. Vsi ti posebni vlaki vozijo do čuvajnice 628, kjer obstoji prehod preko tirov direktno na letališče. Izstop občinstva je dovoljen samo na levi strani v smeri vožnje med

obema tirova. Vsakdo ima železniške tiro kar najhitreje zapustiti, da je vlakovni promet neoviran. Navodilom tamošnjih rediteljev se ima vsakdo brezpogojno pokoriti. Naprošamo občinstvo, da se v lastnem interesu posluša v čim večji meri že prvih dveh posebnih vlakov, da se izogne prevelikemu navalu pri zadnjem vlaku, zlasti še, ker bo na ta način publiki omogočen ogled razstavljenih letal ter izbira najprikladnejših mest za opazovanje. Povratek posebnih vlakov v Ljubljano se izvrši iz postajališča iz Dev. Mar. v Polju in sicer je odhod teh vlakov ob 18. uri 30 min., drugi ob 19. uri 5 min., in zadnji ob 19. uri 45 min.

Da se omogoči povratek udeležnikov iz kamniškega in kranjskega okraja, je ravnateljstvo drž. železnice ukrenilo, da čaka na postaji Ljubljana, glavni kolodvor, potniški vlak, ki odhaja na Gorjansko ob 18. uri 55 min. in mešani vlak, ki odhaja proti Kamniku ob 18. uri 20 min., zvezo s prvim posebnim vlakom, ki odhaja iz postajališča Dev. Marija v Polju ob 18. uri 30 min.

Vozni listki in vstopnice za miting se bodo prodajale v soboto in nedeljo, dne 25. in 26. t. m., v posebni železniški potniški blagajni pri izhodu na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Člani Aero-kluba, dijaštvo in vojniki naj si nabavijo vstopnice za miting in železniške vozne listke že v soboto od 8—12. dop. in od 14—20. ure pri omenjeni blagajni, ker se bodo v nedeljo prodajale le nečlanske vstopnice za miting po 10 Din za osebo. Vozni listek iz Ljubljane na letališče in nazaj stane za osebo le 3.50 Din.

Poleg posebnih vlakov bodo posetnikom na razpolago še avtobusi na določenih krajih v mestu, o čemer bo občinstvo še pravočasno točno obveščeno.

S. K. Jadrnan. Danes ob 20. uri sestanek nogometašev v Narodni kavarni, za nedeljsko tekmo. Izrečno se morajo udeležiti sestanka Smer, Logar, Stanko in Kosa. — Tajnik.

ISSK Maribor—SD Rapid. V nedeljo se s počet srečata na zelenem polju najhujša mariborska rivala. Tekma obeta biti zelo zanimiva. Odkar je bil Maribor v pomladanskem prvenstvu premagan od Rapida, se razen proti Iliriji v Ljubljani ni več pokazal javnosti. Njegova igra proti Iliriji je bila kljub visoki gosdiferenci še dokaj dobra. Za nad mesec dni Maribor ni nastopil proti kakemu močnejšemu moštvu, kar mu gotovo ni preveč koristilo. Nasprotno pa je Rapid mnogo agilnejši in zdi se, da bo tudi to pot ostal zmagovalček. Maribor nastopi s spreminjenim moštvom, z mladimi močmi, ki bodo imeli proti rutiniranim igralcem Rapida težko stališče. Zakaj Maribor tako dolgo ni nastopil? Sportna javnost upravičeno pričakuje, da bo Maribor v nedeljo dokazal, da je s treningi le pripravil moštvo na težak boj. Razen prvih moštev igrajo tudi 1. in 2. juniorji ter rezerva. Juniorji bodo gotovo skušali popraviti svoj poraz, ki so ga doživeli prejšnjo nedeljo. Tudi igra rezerv ne bo nezanimiva, ker velja Mariborova za nepremagljivo.

Pododbor koledarske zveze SHS v Ljubljani. I. kolo kvartalne vožnje cestnega državnega prvenstva za ljubljanski pododbor je določeno na 29. junija 1927. Dirka se vrši na progi Ljubljana—Novo mesto in obratno. Start in cilj je na Dolenjski cesti pri km 3 (gostilna Jelačin). Začetek dirk ob 14. Dirkači se morajo javiti na startu točno ob pol 14. uri. I. Glavna dirka 125 km, II. dirka juniorjev 50 km. Prijave se sprejemajo do torka, 28. t. m., opoldne v pisarni, Karlovska cesta 4.

Turistika

Iz pisarne SPD. Dne 25. t. m. se odprla Čeljska koča na Ravneh (1600 m). Koča je dostopna preko Jezerskega, iz Okrešlja preko Savinjskega sedla. Na tej poti je ponekod še sneg. Čez Milnarsko sedlo ali Kočno (Kremžarjeva pot) je koča dostopna sedaj samo bolj izurjenim turistom — začetniki naj za enkrat — ne hotijo tam. Na novo markirana je pa interesantna pot iz Trčiča čez Javorniško sedlo in Jezersko; pot pelje preko Loma po dolini Lomščice, ves čas po Severni strani Storičiča čez preje omenjeno sedlo, po dolini dotoka Kokre mimo popularnega »Kanonirja« na Jezersko, od tu je le malo hoje do Čeljske koče. Navedena pot je na novo markirana, do sedaj še nepoznana, zelo slikovita in romantična. Od Trčiča do Jezerskega prispele zmerno v 4 do 5 urah. Od Jezerskega do Čeljske koče je pa pičil dve uri. Vabimo planince, da v čim večjem številu posejijo ta skrivni biser slovenskih planin. Koča bo čez sezono otvorena in prekrbljena s svežimi jedili in pijačo ter lepimi razglednicami. Oskrbenica je ista kot lansko leto. Cene so zmerno. Lansko leto ob tem času je bilo na Triglavu še polno snega, letos pa je že sedaj tako malo snega, kakor preteklo leto začetkom avgusta; to dejstvo bo omogočilo vsakemu dostop na Triglav

Nikolaj Ljeskov:

Začarani romar.

Kam pa odide moja duša? Postal je od te ure še bolj otožen. No, dobro, žalosti se in žalosti, vladika pa so sklenili, naj ostane zaradi pijančevanja brez župnije. Nekdo so se ulegli po obedu na divan s knjižico v roki; da počivajo, pa so zaspali. No, dobro, ali so zaspali ali pa samo zadremali, toda nenadoma vidijo, da so se vrata odprla v njih celico. Vladika so se oglašili: »Kdo je,« ker so mislili, da je prišel njihov služabnik kogarkoli naznaniti. A namesto služabnega meniha vstopi neki preblag starec. Vladika gledajo in so ga takoj spoznali, ker je bil sv. Sergij.¹

Vladika tedaj rečejo: — Ali si to ti, presveti oče Sergij? Svetnik pa odgovori: — Jaz sem, o sluga božji Filaret. Vladika vprašujejo: — Kaj želi tvoja čistost od moje ničvrednosti? In sveti Sergij odgovori: — Milosti hočem. — Komu pa, velelaš, naj jo izkažem?

In svetnik mu imenuje onega slabotnega popa, ki je radi pijančevanja bil brez župnije, nato pa izgine. Vladika so se prebudili in mislilo: »Kako naj to razumem: so to navadne sanje ali moja domišljija ali je duhovno razodenje?« Pričeli so preudarjati in kot mož svetovnozanega razuma so našli, da so bile to navadne sanje, zakaj nemogoče je, da bi sveti Sergij, postnik in vzor dobrega, strogega življenja, prosil za slabega duhovnika, ki se je pogreznil v nemarno življenje. No, dobro, prečastiti so torej prišli do tega zaključka in so vsu zadevo prepustili nadaljnjemu sodnemu postopanju, kakor se je bilo že pričelo. Sami

pa so opravili ob svojem času vse, kar so morali storiti, in so zopet odšli ob določeni uri k počitku. A komaj so vnovič zaspali, se je prikazen ponovila, in sicer v taki obliki, da je prišel vladikin veliki duh v še večjo zadrego. Le pomislite: sliši se peketanje... tako čudno peketanje, da ga ni mogoče popisati... Dirjajo neštevilni vitezi... drviijo, vsi so v zeleni opravi, z oklepi in peresi na čeladah, njih vranici so kakor levi. Na čelu vseh jaše ponosen stratopdarh² v isti opravi, in vsi drviijo, kamor kaže s temno zastavo. Na zastavi pa je naslikan zmaj. Vladika ne umevajo, kaj ta sprevod pomeni, oni ošabnež pa daje povelja: »Mučite jih, reče, nimajo zdaj več priprošnjika,« pa je zdiral naprej. Stratopdarhu sledijo njegovi vojščaki, za njimi za se vlečejo kakor jata pomladanskih mršavih gosel-seliv obupne sence in vse kimajo vladiki otožno ter milo, in vsi tiho stokajo s solzami: »Svobodo mu daj! Samo on moli za nas!« Vladika, ko so izvolili vstati, pošljejo takoj po pijanca popa in ga izprašujejo, kako in za koga moli. Pop je bil kar izgubljen v svoji duševni revščini in reče nadpastirju: »Opraviljam vse po pravilih, vladika.« Prevzišeni so ga komaj pripravili do tega, da je priznal svoj prestop: »Samo eno sem zagrešil, je rekel, — odkar me je prevzela duševna slabost in sem si mislil v obupu vzeti življenje, molim vedno pri svetem darovanju za tiste, ki so umrli brez spovedi ali so si življenje vzeli...« Zdaj so vladika razumeli, kakšne sence so plule pred njimi v skrivnostnih sanjah, podobne mršavim gosem. Niso hoteli razveseliti besov, ki so hlastali, da pogube one sence, in so blagoslovili popa: »Pojd,« so mu milostno rekli, »in odženi pregrešne misli, a moli, za kogar si molil doslej,« in so ga zopet poslali v njegovo župnijo. Vidite torej, da more tak človek vedno koristiti vsem, ki ne prenesejo življenjskega boja. Koristil jim bo,

ker ne bo nehal s svojo drzno molitvijo in bo vedno opominjal Stvarnika na nje, da bo jim Ta moral odpustiti.

— Zakaj pa bo »moral«?

— Zato, ker je On sam zapovedal: »Trkajte in se vam bo odprlo.« Saj ta zapoved ne bo nikoli razveljavljena.

— Povejte še, prosim, mar ne moli nihče razen tega moskovskega župnika za samomorivce?

— Glede tega pa res ne vem, kaj naj vam rečem, gospod. Pravijo, da se za nje ne sme prositi Boga, ker so si samovoljno življenje vzeli. Sicer pa, kdor tega ne razuem, lahko moli tudi za nje. Vendar pa se zdi, da je menda o Sv. Trojici in pa o Duhovem celo vsem dovoljeno moliti za nje. Te dni se opravijo za nje tudi posebne molitve, pa še posebno lepe, prisrčne. Človek bi jih kar vedno poslušal.

— Pa se te molitve ne smejo opraviti kak drug dan?

— Ne vem, gospod. O tem bi bilo treba vprašati kakega učenega svečenika. Tak bi menda že vedel. Mene se pa to ne tiče, pa tudi nisem imel prilike govoriti o tem.

— Ali niste v cerkvi zapazili, da časih te molitve ponovijo?

— Ne, gospod, nisem zapazil. Sicer pa glede tega nikar nič ne dajte na moje besede; jaz namreč pridem le redkokdaj v cerkev.

— Kako pa to?

— Moji opravki mi ne puste.

— Ste li hieromonah ali hierodjakon?

— Ne, jaz sem samo rjasofor.³

— Potemtakem ste že menih?

¹ Sv. Sergij Radoneški (1314—1392) je vzor ruskega menišva in jako priljubljen priprošnjik.

² Grško: vojskovodja. Ruski cerkveni jezik je poln grških izrazov.

³ Hieromonah je menih, ki je prejel posvetitev za mašništvo; hierodjakon pa menih, ki je posvečen samo v diakona. ⁴ Novinec, ki ima pravico do meniške halje (rjasa), ni pa še posvečen v duhovski stan.

=====

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23. zvezek. A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega dekleta. 24 Din, vez. 32 Din. — 24. zvezek. A. Marby, Hanka. Lužičko-arbska povest. 22 Din, vez. 30 Din. — 25. zvezek. Haggard, Hči cesarja Montecame (v tisku). — 26. zvezek. C. Lorenzini, Stotek in njegovo burkasto življenje. 14 Din, vezano 22 Din. — 27. zvezek. Pregelj, Otroci solca (v tisku).

=====

Prof. Dr. E. Šlajmer

ne ordinira do 5. avgusta

brez večjih težav. Koče so vse otvorene in dobro oskrbovane. Turisti, zlasti začetniki in taki, ki ljubijo komedijeto, hočejo pa tudi nekaj res lepega, naj se podajo na Črno prst. Poleg tega imajo posetniki Črne prsti še eno dobroto, da se lahko ohladi pri povratku v Bohinjskem jezeru, ki je sedaj že jako toplo. Vozi se lahko vsakdo za polovično ceno in sicer preko 60 km že v soboto ob 14.40 in 19.5, istotako dan pred praznikom. V nedeljo preko 25 km ob 5.23 povratek z zadnjim vlakom z Gorenjskega v nedeljo zvečer.

Ljubljansko gledališče

OPERA.

Začetek ob 20 zvečer.

Sobota, 25. junija: POLJSKA KRI, opereta. Izven. Nedelja, 26. junija: SEVILJSKI BRIVEC. Gostovanje v Celju. Izven. Ponedeljek, 27. junija: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sobota, 25. junija ob 20. uri »KAR HOČETE« ab. B in C. Kuponi. Zadajnikrat.

Gledališka predstava v letošnji sezoni. Radi letos vladajoče vročine zaključijo mariborsko gledališče že v soboto 25. t. m.

Glasba

Letni redni občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice v Ljubljani se je vršil v ponedeljek, 20. junija 1927 ob 8. uri zvečer v navzočnosti polnoštevne članstva. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je Matični pevski zbor pod vodstvom g. ravnatelja Hubada v pretekli koncertni sezoni razvil živahno delavnost ter nastopil na dveh velikih koncertih (Bethovnova IX simfonija 10. in 12. marca ter vokalni koncert 4. IV. 1927) in več manjših prireditvah. Za bodočo koncertno sezono je bil izvoljen po večini prejšnji odbor: predsednik g. Silvan Pečenko, tajnik g. J. Gerčar, blaginjak g. K. Lasbacher, arhivar g. J. Cerar, načelnica ženskega zbora gđe. K. Hrovatinova ter načelnik moškega zbora g. J. Peruzzi. V pričetku prihodnje sezone se otvori pod vodstvom g. ravnatelja Hubada v zboru pevska šola v svrhu gojitve kulture in lepote glasov ter s pomočjo intonacijskih vaj usposobiti člane k lažjemu in hitrejšemu izučevanju tudi najtežjih skladb.

Cerkveni vestnik

Praznik presvetega Srca Jezusovega se obhaja slovesno v cerkvi sv. Jožefa, v nedeljo 26. t. m. Ob šestih zjutraj je skupno sv. obhajilo, ob osmih slovesna sveta maša. Ob pol 8. zvečer procesija z Najsvetejšim in obnovitev posvetitve družin. Ta dan bo ves dan izpostavljen Najsvetejšemu. Verniki dobe v tej cerkvi odpustke kakor ob porciunkul. Trnovska fara v Ljubljani. Jutri, na kresno nedeljo bo izvajal trnovski cerkveni pevski zbor ob 9. uri pri slovesni sv. maši tele skladbe: Missa Solemnis: Gabriel Fránek (z orkestrom); Graduale: Dr. Ant. Chlondowski; Offertorium: Rudolf Wagner; Introit in Communio; koral; Tantum ergo: Anton Grum. Po sveti maši: Janez Krstnik: A. Grum in Ant. Foerster. Popoldnevno opravilo bo zvečer ob 7. uri kakor vsako nedeljo v poletni dobi. Občinstvo opozarjamo, da bo vse dni v kresni osmini v cerkvi novo banderice trnovskih kongregacij, ki je prezanjivno umetniško delo Plečnikove šole. Prilika je te dni, da si ga lahko vsakdo ogleda.

Orel

Skušnja na Stadionu. Jutri v nedeljo dne 26. t. m. se vrši ob 9 dopoldne na Stadionu skušnja za rajalni pohod. Udeležite se te vaje vsi člani ljubljanskih in okoliških odsekov polnoštevno.

Naznanila

Mladinski dom, Kodeljevo. V nedeljo, dne 26. junija obhajamo praznik presv. Srca Jezusovega. Ob 9. slovesna sveta maša, ob pol šestih zv. govor, procesija s kipom Srca Jezusovega. Po slovesnosti ob pol 8. se uprizori v razvedrilo priljubljeni »Jurček«. Vljudo vabimo.

Polzvedovanja

Izgubila se je listnica z 240 Din in raznimi listinami od Friškovec do Sp. Šiške. Pošten najditelj se prosí, da jo odda. Ant. Krhne, Medvedova cesta 80.

Dijak je izgubil usnjat pas na poti v Tomašev. Pošten najditelj se prosí, da ga odda. Slomškovka ulica 13. I. nadstr.

+ Vodne moči severne Amerike. Združene države so neizmerno bogate na vodnih silah. Strokovnjaki so zračunali, da nudijo severnoameriške vode 200 milijonov konjskih sil.

+ Berlin je največje mesto sveta in sicer po obsegu. Pokriva namreč ozemlje, ki meri 878 kvadratnih kilometrov. Druga po številu prebivalcev veliko večja mesta so na mnogo manjšem prostoru. Tako zavzema Newyork 864, Chicago 585, London 302, Pariz celo samo 80 kvadratnih kilometrov.

+ Najmanjši vretenčar živi v nekem gorskem jezeru na Filipinih. Imenujejo ga sinapan. Na 1 kg jih gre nič manj kakor 12.000. Za tamošnje prebivalce je važno hranilno sredstvo.

+ Mississippi in blato. Velika ameriška reka Mississippi je pred kratkim poplavlila velike pokrajine in uničila bogate dežele. Izliva se v mehilanski zaliv. Ta reka nosi letno s seboj ogromne množine blata, ki se v mehilanskem zalivu sesede. Vse to blato, ki ga Mississippi nanese v enem letu, bi pokrilo angleško kvadratno miljo 241 čevljev visoko.

+ Ime Chicago izvira od imena Cheagaua, kar je pomenjalo v tamkajšnjem jeziku čebulo, ki je rasla pred sto leti v okolici Chicago.

Službe iščejo

VRTNAR išče primerne službe bodisi pri kakem privatniku ali za pomočnika. Naslov pove uprava lista pod številko 4910.

Dobra šivilja

gre šivat na dom. Naslov v upr. lista pod št. 4941.

UČENEC

ki ima tri mešč. šole, želi vstopiti v trgovino z mesanim blagom. Naslov se izve v upr. lista pod šifro: »Učenec« št. 4937.

Deklica, šole prosta, poštena, že precej izurjena v kuhanju želi vstopiti v službo k dobri, krščanski rodbini, najraje v Ljubljani ali pa v kakem mestu na Gorenjskem, kot pomoč v kuhinji in za druga hišna opravila. Naslov se izve v upr. lista pod št. 4920.

Proste službe

Dve pletilki

za nogavice sprejemem. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Naslov v upr. lista pod št. 4946.

ŠIVILJA sprejme pridno, pošteno **UČENKO** 14—17 let, 8 km proti Kamniku, tik postaje. — Železničar, hčerke imajo prednost. — Izvršujejo se prvovrstna dela. Naslov v upr. lista pod št. 4966.

Zajutrkovalnica na deželi sprejme starejšo **PRODAJALKO** ki bi opravljala tudi vsa gospodinska dela. Predpogoj marljivost in nekaj kavicije. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Zajutrkovalnica« 4919.

Eksistenca

Iščem tri gospode, med 28 do 50 let, absolutno čedne preteklosti in s sigurnim nastopom, katerim nudim z ugodnim in finim zunanjim delom stalno eksistenco. Perfektnost v slovenščini in nemščini potrebna. — Lastnoročne pisane ponudbe z natančnimi osebnimi podatki in navedbo dosedanjega poklica se naj odpravijo takoj pod šifro »Resno delo« upravi »Slovenca«.

Vnajem

TRGOVSKI LOKAL v Gaberju pri Celju se odda v najem. Pripraven je za vsako trgovino ali obrt. Hiša vogelna, lokal z velikim okni in vrati, jako prostoren. V bližini obratujejo 4 velike tovarne. Naslov v upr. lista pod številko 4936.

Stanovanja

Prazno SOBO

veliko, parketir., solnčna lega, elektr., souporaba kopaln., se takoj odda. Naslov v upr. lista št. 4944.

Opremlj. soba

s poseb. vhodom in elek. razsvetljavo se takoj odda solid. gospodu. Cena 350 Din mesečno. — Gosposka ul. 10/L, čez hodnik.

Posestva

MLIN S HIŠO

in trgovino meš. blaga in točilnico pijače v okolici Zagreba pod ceno naprodaj. — Naslov v upr. lista »Slovenca« pod št. 4900.

Kdo kupi?

Sadjevec

razpošilja A Oset, »Štajerska klet«, MARIBOR.

Prodajam popolnoma

NOVO PEČ

sist. »Lutze«, greje 75 m². Vprašati »Gradidom« — Pražakova ulica št. 3.

Ženski šiv. stroj

s pogrezoval. pokrovom, skoraj nov, ceno naprodaj. — Naslov v upr. lista »Slovenca« pod št. 4945.

BERKO

BERNIK & UČAK

NOVA MODNA TRGOVINA DUNAJSKA CESTA 5

NASPROTI GOSTILNE »PRI ŠESTICI«

ODDELEK ZA MOŠKO
MODO - SPEC. ODDELEK
ZA DAMSKE KLOBUKE

OTVORJENA v SOBOTO 25. JUNIJA 1927

Nasa obrt

Krojači in šivilje kroje (šnite) po najnovejši modi, poljubne, izdeluje in razpošilja **KNAFELJ ALOJZIJ**, učitelj krojaštva, Križevniška ulica 2.

Oddam dnevno 100 do 150 litr. **MLEKA** po Din 2.50 do 2.25 franko Rim. toplice. Odjemalca bi najraje v Trbovljah, ali tudi kje drugje, kjer bi bilo ugodno za jutranji vlak. Pisma na upravo lista pod šifro »Solidnost« št. 4940.

PROTI VRENJU VINA! Sigurno učinkujoče sredstvo, ki ustavi vrenje, da se vino ne pokvari, in popravi tudi vse vinske bolezni. Naslov v upr. lista »Slovenca« pod št. 4895. (Znamka za odgovor!)

Remična pralnica

In barvanje oblek v najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah **ANTON BOČ** Selenburgova ulica 6/L. Tovarna Vič-Glince

»RIMSKE TOPLICE« SLOVENIJA

radioaktivno termalno kopalnice izborni proti revmi, išiasu, ženskim in živčnim boleznim. Penzija v pred sezoni 60, v glavni 80 Din. — Pojasnila daje ravnateljstvo. 2959

Priporoča se trgovina z železnino

A. SUŠNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

Inserirajte v »Slovenca«!

Priporoča se Vam, da si pri nakupu

ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga pohištva
ST. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvoru Vizmarje)

B. C. I. Travellers' cheques

Potovalni čeki **Banca commerciale italiana** v ital. lirah, franc. frankih, angl. funtih in U. S. dolarjih nudijo vse ugodnosti gotovine in so prosti njene slabe strani. Zahtevajte jih pri svoji banki, predno nastopite potovanje.

Naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljubljeni soprog oziroma oče, gospod

Miroslav Pleteršek

sreski tajnik in ekonom pri velikem županu mariborske oblasti

danes ob 1 zjutraj po težki bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo dne 26. t. m. ob petih popoldne iz mrtvašnice na pobrežkem pokopališču. V Mariboru, dne 24. junija 1927.

Ana Pleteršek, soproga. — **Mici Pleteršek**, hči.

TRST

Hotel Regina preje Balkan

Prvorazredni hotel v bližini centralnega kolodvora. Popolnoma rekonstruiran in opremljen z najmodernejšim komfortom. Tekoča mrzla in topla voda v sobah s kopalnicami. Centralna kurjava. Telefoni v sobah. Avtomobil pri vsakem vlaku. Zmerne cene. Ista Uprava Hotel »Molaco« Venecija in Hotel »Roma« Vicenza.

Laene tropine in druga krmila nudi najceneje **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24, veletrgovina žita in mlekarskih izdelkov.

OPOZARJAMO

na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

20% ceneje

vsa naročila po meri in popravila pri

Franc Szantner, Ljubljana

Selenburgova ulica 1

prvovrstna specialna izdelovalnica čevljev za občutljive in bolne noge.

Najboljše

KOLO

in šivalni stroj

v materijalu in konstrukciji je samo **GRITZNER, ADLER** in **PHÖNIX** Večletna garancija.

Najnižje cene, tudi mesečna odplačila samo pri

JOSIP PETELINC-U v LJUBLJANI

ob vodi blizu Prešernovega spomenika

Platnice

za ilustrirani Slovenec.

letnik 1926 ima v zalogi

Knjigovoznica K. T. D.

v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6.

Cena izvodu Din 25, z vezavo 35 Din

Poština posebej.

Borovnice

kupuje od 1. julija naprej tvrdka »ALKO«, družba z o. z. v Ljubljani, Kolizej. 4962

Razpis. Krajni šolski svet v Hrušici pri Ljubljani razpisuje oddajo slikarskih del upraviteljevega stanovanja. Tozadevne ponudbe je vložiti do 30. junija 1927. Vse podatke dá šolski upravitelj. Krajni šolski svet si pridržuje pravico oddati slikarsko delo ne oziraje se na visokost ponudbene cene. Predsednik.

ZOLČNI KAMENI Interesno bratstvo o uspešnem zdravljenju zolčnih kamnov. Vam pošlje brezplačno lekarna pri Odrešeniku Praga II. Vyšehradská tř. Pišite skoj.

Javna dražba.

V konkurzno maso Antona Steinerja spadajoče nepremičnine se bodo prodale na JAVNI DRAŽBI dne 30. junija 1927 ob 10. uri dopoldne na št. 15 okrajnega sodišča v Ljubljani, in sicer:

a) Polovica vl. št. 95, k. o. Trnovsko predmestje, obstoječa iz hiše na Opekarski cesti št. 31, s hlevom, kletjo in travnikom, ki meri 941 m², cenjena na 50.124 Din 83 par, najmanjši ponudek 26.249 Din.

b) Hiša v Jeranovi ulici št. 11 z gospodarskim poslopjem in travnikom na Rakovi jelši, ki meri 4281 m², cenjeno na 75.387 Din 40 par, najmanjši ponudek 37 tisoč 980 Din.

c) Stavbna parcela 98/6 v izmeri 1727 m² s pisarniškim poslopjem, cenjena na 28.074 Din, najmanjši ponudek 17.491 Din.

d) Stavbna parcela 98/1 v izmeri 4086 m² z zidano šupo, cenjena na 40.695 Din, najmanjši ponudek 25.130 Din.

e) Dva travnika v Mestnem logu v izmeri 21.306 m², cenjena na 9450 Din 20 par, najmanjši ponudek 6301 Din.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v Ljubljani, ali pa pri konkurznem upravitelju dr. Josipu Klepcu, odvetniku v Ljubljani — Janez Trdinova ulica št. 8.